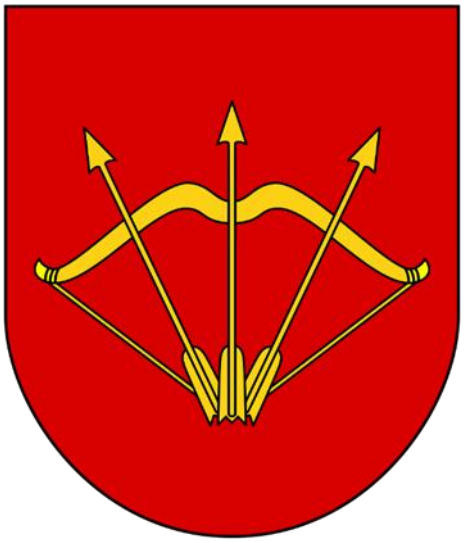

ЗВІТ

ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

проєкту документа державного планування
«Місцевий план управління відходами на території
Білоцерківської міської територіальної громади Київської області»

Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі СЕО: 11-11-41410-26

м. Біла Церква – 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ 5
ВСТУП 6
Предмет стратегічної екологічної оцінки 6
Нормативно-правова база стратегічної екологічної оцінки 6
Мета і принципи стратегічної екологічної оцінки 7
Методологія стратегічної екологічної оцінки 7
Обсяг стратегічної екологічної оцінки 7
Процедура стратегічної екологічної оцінки 8
Методичні підходи 8
Джерела інформації 9
1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ 10
1.1. Структура та зміст МПУВ 10
1.2. Мета, цілі та завдання МПУВ 11
1.3. Цільові показники МПУВ 12
1.4. Планована система управління побутовими відходами 13
1.5. Ключові об'єкти МПУВ, що підлягатимуть оцінці впливу на довкілля 15
1.6. Зв'язок МПУВ з Регіональним планом управління відходами 16
1.7. Зв'язок МПУВ з іншими документами державного планування 19
1.8. Фінансове забезпечення МПУВ 20
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ) 22
2.1. Територія і населення 22
2.2. Клімат і атмосферне повітря 25
2.3. Рельєф, геологічна будова і надра 27
2.4. Поверхневі води 27
2.5. Підземні води 28
2.6. Ґрунти і земельні ресурси 28
2.7. Рослинний і тваринний світ 29
2.8. Природно-заповідний фонд, екологічна мережа, Смарагдова мережа 29
2.9. Ландшафти, рекреаційні ресурси та культурна спадщина 32
2.10. Техногенне навантаження 33
2.11. Поточний стан управління відходами 33
2.12. Стан здоров'я населення 37
2.13. Прогнозні зміни стану довкілля у разі незатвердження МПУВ («нульовий сценарій») 38
3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ) 40
3.1. Загальні положення та території, які ймовірно зазнають впливу 40
3.2. Стан компонентів довкілля та очікувані зміни 41
3.3. Населення, інфраструктура та здоров'я 43

3.4. Санітарно-захисні зони 43
3.5. Вимоги до розміщення об'єктів і рекультивації 43
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ) 45
4.1. Основні екологічні проблеми громади у сфері управління відходами 45
4.2. Ризики, пов'язані з реалізацією МПУВ 46
4.3. Території з природоохоронним статусом 46
4.4. SWOT-аналіз 47
4.5. Оцінка головних впливів 48
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ 49
5.1. Міжнародні зобов'язання 49
5.2. Національні зобов'язання 50
5.3. Регіональні та місцеві зобов'язання 51
5.4. Відповідність МПУВ Цілям сталого розвитку та національній екологічній політиці 51
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3–5 ТА 10–15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50–100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ 53
6.1. Методика оцінки та контрольний перелік впливів 53
6.2. Матриця впливів 54
6.3. Характер наслідків за компонентами довкілля 55
6.4. Кліматичний компонент 57
6.5. Наслідки для здоров'я населення 58
6.6. Вторинні, кумулятивні та синергічні наслідки 58
6.7. Коротко-, середньо- та довгострокові, постійні і тимчасові наслідки 59
6.8. Висновок 60
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ 61
7.1. Загальні екологічні вимоги та рекомендації СЕО 61
7.2. Заходи за компонентами довкілля 62
7.3. Заходи за типами об'єктів 64
7.4. Організаційні заходи та комплекс заходів МПУВ 64
7.5. Ефективність заходів 65
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ) 66

8.1. Альтернативи, що розглядалися 66
8.2. Порівняння альтернатив 67
8.3. Обґрунтування вибору 68
8.4. Опис способу, в який здійснювалася СЕО 68
8.5. Ускладнення під час здійснення СЕО 68
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ 70
9.1. Організація моніторингу 70
9.2. Показники моніторингу 71
9.3. Порядок дій за результатами моніторингу 72
10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ) 73
11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1–10 ЧАСТИНИ ДРУГОЇ СТАТТІ 11 ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ», РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ 74
ВИКОНАВЦІ ЗВІТУ 76
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ 77
ДОДАТОК А. ВРАХУВАННЯ ЗАУВАЖЕНЬ І ПРОПОЗИЦІЙ ДО ЗАЯВИ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ СЕО 83
ДОДАТОК Б. ОСНОВНІ ІНДИКАТОРИ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ МПУВ 84

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

Скорочення	Значення
ВБЗ	відходи будівництва та знесення
ВГВ	великогабаритні відходи
ВЕЕО	відходи електричного та електронного обладнання
ВООЗ	Всесвітня організація охорони здоров'я
ВПО	внутрішньо переміщені особи
ГДК	гранично допустима концентрація
ДДП	документ державного планування
ЄС	Європейський Союз
КМУ	Кабінет Міністрів України
КНП	комунальне некомерційне підприємство
КОДА	Київська обласна державна адміністрація (Київська обласна військова адміністрація)
МБО	механіко-біологічне оброблення відходів
МВВ	місце видалення відходів
МПУВ	місцевий план управління відходами
МТГ	міська територіальна громада
НВВ2	Оновлений національно визначений внесок України до Паризької угоди
НПУВ	Національний план управління відходами до 2033 року
НСЗУ	Національна служба здоров'я України
ОВД	оцінка впливу на довкілля
ОНПС	охорона навколишнього природного середовища
ПВ	побутові відходи
ПЗФ	природно-заповідний фонд
ПКД	проєктно-кошторисна документація
ПРЗПВ	пункт роздільного збирання побутових відходів
РВВ	розширена відповідальність виробника
РПУВ	Регіональний план управління відходами у Київській області до 2034 року
СЕО	стратегічна екологічна оцінка
СЗЗ	санітарно-захисна зона
СОЗ	стійкі органічні забруднювачі
СПС	сміттєперевантажувальна станція
ССЛ	сміттєсортувальна лінія
ТЕО	техніко-економічне обґрунтування
ЦСР	Цілі сталого розвитку
RDF/SRF	паливо, отримане з відходів

ВСТУП

Предмет стратегічної екологічної оцінки

Предметом стратегічної екологічної оцінки є проєкт документа державного планування «Місцевий план управління відходами на території Білоцерківської міської територіальної громади Київської області» (далі – МПУВ), розроблений на період до 2035 року на замовлення Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради. МПУВ оновлено з урахуванням Регіонального плану управління відходами у Київській області до 2034 року, затвердженого розпорядженням Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 01.05.2026 № 801 (далі – РПУВ).

Відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» МПУВ належить до документів державного планування у сфері управління відходами, виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності, щодо яких законодавством передбачено здійснення оцінки впливу на довкілля, тому підлягає стратегічній екологічній оцінці (далі – СЕО). Звіт про СЕО (далі – Звіт) підготовлено відповідно до статті 11 зазначеного Закону.

Нормативно-правова база стратегічної екологічної оцінки

Правовою основою СЕО в Україні є Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 № 2354-VIII, який імплементує положення Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів і програм для навколишнього середовища та Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, ратифікованого Законом України від 01.07.2015 № 562-VIII. Методичною основою Звіту є Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджені наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, а щодо кліматичного компонента – методичні рекомендації, затверджені наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 31.10.2024 № 1382.

Інтеграція екологічних вимог у процес планування передбачена також Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», яким СЕО визначено одним з інструментів реалізації державної екологічної політики. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272.

Відповідно до Директиви 2001/42/ЄС стратегічна екологічна оцінка є обов’язковою для планів і програм у сфері управління відходами, які визначають рамки для майбутнього схвалення проєктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля. Директива вимагає підготовки екологічного звіту з визначенням, описом і оцінкою ймовірних значних наслідків для довкілля та розумних альтернатив, консультацій з органами охорони довкілля і громадськістю, врахування результатів

у прийнятому плані та моніторингу значних наслідків його виконання. Протокол про СЕО додатково наголошує на врахуванні наслідків для здоров'я населення.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначає суб'єктів СЕО (стаття 4), повноваження замовника (стаття 5), порядок визначення обсягу СЕО (стаття 10), зміст звіту (стаття 11), громадське обговорення (стаття 12), консультації з органами виконавчої влади (стаття 13), інформування про затвердження документа (стаття 16), моніторинг (стаття 17) і відповідальність за порушення (статті 18, 19). Відповідно до статті 9¹ Закону всі документи процедури вносяться до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки, інформація в якому є публічною і відкритою.

Здійснення СЕО проєкту документа державного планування відповідно до частини третьої статті 2 Закону виключає необхідність проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи такого документа, тому питання охорони здоров'я населення розглядаються у Звіті як невід'ємна складова оцінки.

Мета і принципи стратегічної екологічної оцінки

Відповідно до статті 3 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» метою СЕО є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

СЕО здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Методологія стратегічної екологічної оцінки

Згідно зі статтями 1 і 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» процедура СЕО включає такі етапи:

1. Визначення обсягу СЕО.
2. Складання звіту про СЕО.
3. Проведення громадського обговорення та консультацій.
4. Врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій.
5. Інформування про затвердження документа державного планування.
6. Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Обсяг стратегічної екологічної оцінки

Обсяг СЕО визначено статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та Заявою про визначення обсягу СЕО з урахуванням зауважень і пропозицій, отриманих під час консультацій. Під час СЕО оцінено ймовірні наслідки реалізації МПУВ для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунтів, надр, клімату, атмосферного повітря, поверхневих і підземних вод, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я,

матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодії цих факторів, а також для територій з природоохоронним статусом, зокрема території Смарагдової мережі UA0000272 «Долина річки Рось» (Ros river valley).

Територіальними межами оцінки є територія Білоцерківської міської територіальної громади (далі – Білоцерківська МТГ, громада) площею 394,7 км², а щодо об'єктів, які обслуговуватимуть громади Білоцерківського підкластеру Білоцерківського кластеру управління відходами, – прилеглі території в межах кластеру. Часові межі оцінки відповідають плановому періоду МПУВ (2026–2035 роки), а для полігонів – також післяексплуатаційному періоду.

Процедура стратегічної екологічної оцінки

У межах процедури СЕО здійснено такі кроки:

1. Замовник склав Заяву про визначення обсягу СЕО проєкту МПУВ від 11.11.2026, внесену до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки (реєстраційний номер справи № 11-11-41410-26), та оприлюднив її на офіційному вебсайті Білоцерківської міської ради 11.11.2026. Строк подання зауважень і пропозицій становив 10 днів з дня оприлюднення.
2. Департамент екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації листом від 19.11.2026 № 3413-28.06.2-2026 надав зауваження і пропозиції до Заяви. Усі їх враховано у Звіті; спосіб врахування наведено в Додатку А.
3. Від структурного підрозділу Київської обласної державної адміністрації з питань охорони здоров'я зауважень і пропозицій до Заяви не надходило. Відповідно до частини шостої статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» це не перешкоджає складанню Звіту.
4. Протягом строку громадського обговорення Заяви звернень, зауважень і пропозицій громадськості не надходило.
5. Відповідно до статей 12 і 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» проєкт МПУВ, цей Звіт та повідомлення про їх оприлюднення вносяться замовником до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та оприлюднюються на офіційному вебсайті Білоцерківської міської ради для громадського обговорення (не менше 30 днів) і консультацій з органами, зазначеними у статті 8 Закону (не більше 30 днів).

Методичні підходи

Під час СЕО застосовано два взаємодоповнювальні підходи. Стратегічний аналіз базується на аналізі стратегічних пріоритетів, цілей і завдань МПУВ та їх узгодженості з екологічними цілями документів національного, регіонального та місцевого рівнів. Імпактний підхід базується на методах оцінки впливів і ризиків та прогнозуванні очікуваних наслідків реалізації заходів МПУВ.

Відповідно до пункту 6 Заяви застосовано логічні методи (індукції, дедукції, експертних оцінок, аналогії) і формалізовані методи (статистичний, екстраполяційний, моделювання), а також контрольні переліки, матриці впливів, SWOT-аналіз, просторовий аналіз із використанням картографічних матеріалів РПУВ і МПУВ та Emerald Network Viewer, індикативні розрахунки обсягів видалення

відходів і викидів парникових газів. Результати застосування методів наведено в розділах 2, 4, 6 і 8.

Прогнози за імпактним підходом мають обмежену точність, оскільки на стадії МПУВ не визначено конкретних технологій і проєктних рішень об’єктів інфраструктури. Тому оцінка має переважно якісний характер і спрямована на формування вимог до наступних етапів – ТЕО, проєктування та ОВД.

Джерела інформації

Для підготовки Звіту використано проєкт МПУВ з додатками, РПУВ з додатками, Заяву про визначення обсягу СЕО, лист Департаменту екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації, матеріали Екологічного паспорта Київської області та Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Київській області, статистичну інформацію Головного управління статистики у Київській області, дані Єдиної екологічної платформи «ЕкоСистема», Emerald Network Viewer, Державного кадастру територій та об’єктів ПЗФ, а також попередній звіт про СЕО МПУВ Білоцерківської МТГ (2026 р.).

Під час СЕО виконано збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, аналіз сильних і слабких сторін МПУВ з точки зору екологічної ситуації, визначення чинників змін антропогенного і природного характеру, оцінку впливу заходів МПУВ на складові довкілля та здоров’я населення, розроблення заходів з запобігання, зменшення та пом’якшення негативних наслідків і заходів моніторингу.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

1.1. Структура та зміст МПУВ

МПУВ розроблено відповідно до пункту 1 частини другої статті 26 Закону України «Про управління відходами», Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 № 947 (далі – Порядок № 947), та Методичних рекомендацій з розроблення місцевих планів управління відходами, затверджених наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15.03.2024 № 288 (далі – Методичні рекомендації № 288). Розробник МПУВ – ТОВ «ВЕЙСТ ІНФОСИСТЕМС», плановий період – до 2035 року.

Відповідно до статті 52 Закону України «Про управління відходами» та Порядку № 947 МПУВ розробляється протягом одного року з дня набрання чинності регіональним планом управління відходами і має узгоджуватися з ним; цільові показники РПУВ переносяться до МПУВ і можуть коригуватися з обґрунтуванням.

МПУВ складається з розділів: I «Характеристика територіальної громади»; II «Аналіз поточного стану управління відходами територіальної громади»; III «Планування управління відходами територіальної громади»; IV «Моніторинг та оцінка ефективності виконання місцевого плану»; V «Інформація про стратегічну екологічну оцінку», а також додатків (таблиці, карти, рисунки). МПУВ охоплює 11 потоків відходів: побутові відходи; небезпечні відходи (відпрацьовані нафтопродукти, відходи, що містять СОЗ, ртуть, поліхлоровані дифеніли та інші небезпечні відходи); відходи промисловості (промислові, видобувної промисловості, будівництва та знесення); рослинні відходи сільського і лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревні відходи, біовідходи; відходи упаковки; ВЕЕО; відходи батарей і акумуляторів; медичні відходи; транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився; осади стічних вод від комунальних очисних споруд; відходи, що біологічно розкладаються.

Для кожного потоку відходів МПУВ містить опис системи управління, джерел утворення та обсягів, інфраструктури оброблення, проблем і загроз (розділ II), а також завдання, заходи і очікувані результати (розділ III). Класифікація відходів у МПУВ виконана відповідно до Національного переліку відходів і Порядку класифікації відходів за 20 групами з шестизначними кодами; побутові відходи належать до групи 20, ВБЗ – до групи 17, відходи від руйнувань – до підгрупи 16 12, медичні відходи – до підгрупи 18 01.

МПУВ охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території громади, крім управління радіоактивними відходами, що регулюється окремим законодавством. Цільові показники МПУВ визначено із застосуванням принципу локалізації показників НПУВ і РПУВ за часовими періодами, що збігаються з періодами НПУВ, відповідно до пункту 1 статті 37 Закону України «Про управління відходами».

Таблиця 1.1 – Законодавчі вимоги до змісту МПУВ та їх відображення у проєкті

Вимога	Нормативне джерело	Відображення в МПУВ
Характеристика території громади	Порядок № 947, Методичні рекомендації № 288	Розділ I
Аналіз поточного стану управління відходами за видами	Порядок № 947	Розділ II, підрозділи 2.1–2.3
Цілі та цільові показники, узгоджені з НПУВ і РПУВ	стаття 37 Закону «Про управління відходами», Порядок № 947	Підрозділ 3.1, табл. 3.1.1, 3.1.2, 3.1.1.2 Додатку до МПУВ
Управління потоками відходів	Методичні рекомендації № 288	Підрозділ 3.2
Інструменти та фінансово-економічне забезпечення	стаття 55 Закону «Про управління відходами»	Підрозділи 3.3–3.4
План заходів зі строками, виконавцями, джерелами фінансування	Порядок № 947	Підрозділ 3.5
Моніторинг і оцінка ефективності	Порядок № 947	Розділ IV, табл. 4.1 Додатку до МПУВ
Інформація про СЕО	Закон «Про стратегічну екологічну оцінку»	Розділ V

1.2. Мета, цілі та завдання МПУВ

Метою МПУВ є забезпечення сталого управління відходами в населених пунктах Білоцерківської МТГ, впровадження стратегічного планування з урахуванням принципів співробітництва, зменшення утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню, здійснення заходів у сфері управління відходами без спричинення шкоди навколишньому природному середовищу та загрози здоров'ю людей.

Основними завданнями МПУВ є визначення суспільних, інституційних, організаційно-технічних, регуляторних, освітньо-виховних, технологічних, технічних та екологічних заходів, передбачених Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року, НПУВ і РПУВ, відповідальних виконавців і строків, джерел та обсягів фінансування, засобів контролю і моніторингу. Пріоритетними цілями визначено вдосконалення інституційної структури та кадрового потенціалу, інформаційного забезпечення і обізнаності населення, збільшення охоплення населення послугою з управління ПВ, запровадження роздільного збирання, підготовку до повторного використання і рециклінг, відновлення порушених земель, удосконалення управління відходами промисловості.

Таблиця 1.2 – Основні напрями заходів МПУВ за потоками відходів

Потік відходів	Основні напрями заходів
Побутові відходи	100 % охоплення послугою; роздільне збирання за технологічною схемою № 2 (контейнери для скла і ресурсоцінних відходів); 2 стаціонарні ПРЗПВ у м. Біла Церква і мобільний пункт для сіл; пункти повторного використання; домашнє компостування; модернізація ССЛ на діючому полігоні; регіональний полігон біля с. Шкарівка; об'єкт МБО; рекультивація діючого полігону

Потік відходів	Основні напрями заходів
Небезпечні відходи	Пункти збирання небезпечних відходів у складі ПВ, у т. ч. пересувні; пункти заміни мастил (олив); передача ліцензованим суб'єктам; інвентаризація ХЗЗР і ПХД-обладнання
Відходи промисловості	Віднесення залишків до побічних продуктів; спеціалізовані майданчики для ВБЗ і відходів від руйнувань з мобільним і стаціонарним обладнанням; приведення МВВ промислових відходів у відповідність
Рослинні відходи, біовідходи	Об'єкт компостування; об'єкт анаеробного оброблення; заборона спалювання рослинних залишків; плани управління відходами підприємств
Відходи упаковки	Контейнери типу «дзвін» або підземні (1400–1600 од.); 3 спецавтомобілі; модернізація ССЛ до 100 тис. т/рік; угоди з організаціями РВВ
ВЕЕО, батареї і акумулятори	Об'єкти збирання у складі ПРЗПВ; мережа контейнерів для небезпечних відходів; системи РВВ
Медичні відходи	Передача шприців і голок на знезараження (100 %); автоклави; реєстр утворювачів; навчання персоналу
Транспортні засоби	Майданчик збирання і зберігання; облік покинутих транспортних засобів
Осади стічних вод	Зневоднення, сушіння і компостування з отриманням рекультиванту за ДСТУ 7369:2013; перспективна біогазова установка кластерного рівня
Відходи, що біологічно розкладаються	Сірі контейнери для органіки; майданчик подрібнення зелених відходів; мультифункціональний центр оброблення органічних відходів

1.3. Цільові показники МПУВ

Цільові показники МПУВ визначено із застосуванням принципу локалізації показників Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, НПУВ та РПУВ (табл. 1.3). Відповідно до табл. 3.1.2 Додатку до МПУВ на кінець планового періоду (2035 рік) локалізовано, зокрема, такі показники: охоплення населення послугою – 100 %; кількість зібраних ПВ – 75,6 тис. т/рік; кількість роздільно зібраних ПВ – 18,2 тис. т/рік; рециклінг ПВ – 16 % (24 % з урахуванням 55 % паперу, скла, пластику, металу); термічне відновлення – 30 % (22,7 тис. т); захоронення – не більше 54 %; потужності МБО – 50 тис. т/рік; сортувальні потужності для роздільно зібраних фракцій – 20 тис. т/рік; закриття полігонів і звалищ – 30 % зайнятої площі.

Таблиця 1.3 – Основні цільові показники МПУВ за роками

Показник	2026	2027	2028	2029	2030	2035
Охоплення населення послугою з управління ПВ, %	100	100	100	100	100	100
Населення, охоплене роздільним збиранням ПВ, %	10	25	40	60	80	100
Кількість старостинських округів із роздільним збиранням, од.	3	5	6	8	9	13
Частка ПВ, спрямованих на підготовку до повторного використання та рециклінг, %	5	10	15	15	16	16
Частка захоронення ПВ, %	90	80	70	60	54	54

Показник	2026	2027	2028	2029	2030	2035
Обсяг відходів упаковки, спрямованих на рециклінг, тис. т/рік	7	15	20	22	25	25
Передача медичних шприців і голок на знезараження, %	100	100	100	100	100	100
Направлення осадів стічних вод на відновлення, %	100	100	100	100	100	100

Примітка. Складено за табл. 3.1.1.2 Додатку до МПУВ; для показника упаковки значення 2026 р. наведено за колонкою першого планового року.

Таблиця 1.4 – Цільові показники РПУВ та локалізовані показники МПУВ

№	Показник	РПУВ (2024–2034)	МПУВ (2026–2035)
1	Охоплення населення послугою з управління ПВ	99 %	100 %
2	Збільшення обсягів ПВ, що спрямовуються на рециклінг	16 %	16 %
3	Збільшення обсягів відходів, що спрямовуються на рециклінг	24 % (55 % паперу, скла, пластику, металу)	24 % (55 % паперу, скла, пластику, металу)
4	ПВ, що спрямовуються на термічне відновлення	28 %	30 %
5	Зменшення обсягу ПВ, що видаляються на полігони	54 %	54 %
6	Закриття полігонів і сміттєзвалищ, % зайнятої площі	30 %	30 %
7	Створення потужностей з компостування біовідходів	5 од.	1 од.
8	Створення регіональних полігонів (Директива 1999/31/ЄС)	5 од.	1 од.
9	Створення потужностей МБО	300 тис. т/рік	50 тис. т/рік
10	Установки з рециклінгу ВБЗ	5 од.	1 од.

1.4. Планована система управління побутовими відходами

МПУВ розглядає два сценарії розвитку системи управління ПВ. Сценарій 1 (базовий розрахунковий) передбачає 100 % охоплення населення послугою виконавця ПрАТ «КАТП-1028», розширення трьохконтейнерного збирання, сортування на діючій ССЛ у межах спроможності місцевого бюджету та тарифного регулювання і поступове зниження частки захоронення. Сценарій 2 (перспективний, інвестиційно-регіональний) передбачає створення технологічного ядра Білоцерківського кластеру, яке обслуговуватиме 8 громад з населенням понад 325 тис. осіб, у складі чотирьох об’єктів: комплексу МБО (перша черга 50–100 тис. т/рік); біоенергетичного комплексу анаеробного зброджування органіки та осадів стічних вод з виробництвом біогазу; комплексу рециклінгу ВБЗ на вул. Сухоярській (3,85 га, 100 тис. т/рік); нового регіонального полігону біля с. Шкарівка для захоронення залишків після оброблення. За оцінкою МПУВ, сценарій 2 може забезпечити зниження частки захоронення до 30–35 % до 2035 року.

Реалізація МПУВ передбачена у два етапи: короткостроковий (2026–2028 роки) – впровадження пунктів повторного використання, валкового компостування,

первинного зневоднення осадів стічних вод, комплексу ВБЗ і підготовка паспортів інвестиційних проєктів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 527; довгостроковий (2029–2035 роки) – функціонування об'єктів технологічного ядра кластеру.

Ключовим виконавцем послуги з управління ПВ у всіх 17 населених пунктах громади є ПрАТ «КАТП-1028» (рішення виконавчого комітету від 18.11.2019 № 823, строк до 2029 року).

Роздільне збирання ПВ запроваджується за технологічною схемою № 2 Методики роздільного збирання побутових відходів (наказ № 1130): контейнер зеленого кольору для скла, контейнер блакитного кольору для інших ресурсоцінних відходів (папір, пластик, метал) і контейнер сірого кольору для змішаних ПВ, у тому числі біовідходів. Розрахункова кількість контейнерів об'ємом 2,5 м³ для забезпечення збирання 25 % відходів становить по 440 одиниць для ресурсоцінних відходів і скла; у перспективі – 700–800 контейнерів типу «дзвін» або підземних для кожної фракції. У центральній частині м. Біла Церква протягом п'яти років передбачено впровадження підземного збирання відходів.

ПРЗПВ (два стаціонарні пункти в м. Біла Церква на першому етапі) прийматимуть текстиль, деревину, ВГВ і ремонтні відходи, зелені відходи, небезпечні відходи у складі ПВ, папір, метал, пластик, скло, ВЕЕО, батареї та акумулятори. Пункти облаштовуються майданчиком з системою роздільного приймання, зоною тимчасового зберігання, приміщенням для небезпечних відходів з дотриманням пожежної безпеки, обладнанням для зважування і обліку; на їх базі можуть створюватися пункти повторного використання («бібліотеки речей»). Мобільний пункт (типу «Екобус») обслуговуватиме села громади за оприлюдненим графіком, приймаючи батарейки, лампи, термометри, побутову хімію, фарби, мастила, медикаменти, ВЕЕО. Для садибної забудови запроваджується домашнє компостування з інформаційною підтримкою і можливою частковою компенсацією вартості компостерів.

Об'єкт МБО (сценарій 2) включатиме сортування ресурсоцінних компонентів, сортування змішаних ПВ з відділенням біорозкладної фракції, її біостабілізацію, виготовлення палива з залишків сортування, непридатних для рециклінгу, компостування біовідходів і відходів зелених насаджень. За типовими матеріальними балансами МБО з 1 т залишкових ПВ вилучається 30–100 кг ресурсоцінних компонентів, 200–450 кг легкої фракції для виробництва RDF, а стабілізований продукт становить 150–750 кг залежно від технології, що суттєво зменшує масу і біологічну активність відходів, які надходять на полігон. Діюча технологічна схема: контейнерне збирання змішаних ПВ (1134 контейнерні майданчики, 2196 контейнерів 1,1 м³), вивезення на полігон по вул. Сухоярській, 10-б, сортування на ССЛ полігону, захоронення залишків. Планована схема (табл. 3.2.1.1 Додатку до МПУВ): змішані ПВ – на об'єкт МБО, залишки – на регіональний полігон; роздільно зібрані ПВ і ВГВ – на об'єкт МБО (до його введення – на ССЛ діючого полігону); небезпечні відходи у складі ПВ, ВЕЕО, батареї – на місця тимчасового зберігання з передачею ліцензованим суб'єктам.

Таблиця 1.5 – Індикативний баланс управління ПВ за МПУВ, тис. т/рік

Рік	Утворення ПВ	Рециклінг і підготовка до повторного використання	Термічне та інше відновлення	Захоронення
2026	104,10	5,2	5,2	93,7
2027	104,22	10,4	10,4	83,4
2028	104,34	15,7	15,7	73,0
2029	104,46	15,7	26,1	62,7
2030	104,58	16,7	31,4	56,5
2035	104,61	16,7	31,4	56,5

Примітка. Утворення – за табл. 3.2.1 Додатку до МПУВ; частки рециклінгу і захоронення – за табл. 3.1.1.2 Додатку до МПУВ; «термічне та інше відновлення» визначено як різницю і включає біологічне оброблення та виробництво RDF/SRF. Оцінка індикативна.

Управління іншими потоками відходів здійснюється переважно їх утворювачами відповідно до планів управління відходами підприємств (частина перша статті 53 Закону України «Про управління відходами») з передачею відходів суб'єктам, що мають дозволи на оброблення відходів, а небезпечних відходів – ліцензії. Створення нових об'єктів оброблення промислових небезпечних відходів МПУВ не передбачається.

1.5. Ключові об'єкти МПУВ, що підлягатимуть оцінці впливу на довкілля

Відповідно до статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» оцінці впливу на довкілля підлягатимуть, зокрема, будівництво і реконструкція полігонів, об'єктів оброблення відходів (МБО, компостування, анаеробного зброджування, рециклінгу ВБЗ), а також рекультивація МВВ. МПУВ визначає місцезнаходження і орієнтовні параметри ключових об'єктів (табл. 1.6), тобто встановлює рамкові умови для їх подальшої реалізації. Остаточні технологія, потужність, межі ділянок і розміщення споруд визначатимуться на етапі ТЕО та ПКД за погодженням з Київською обласною державною адміністрацією і громадами кластеру, а допустимість планованої діяльності – висновками з ОВД.

Таблиця 1.6 – Ключові об'єкти МПУВ, що підлягатимуть ОВД

Об'єкт	Місце розташування	Площа	Потужність	Строк	Вартість, джерело
Регіональний полігон для відходів, що не є небезпечними, Білоцерківського підкластеру	Біля с. Шкарівка,	60 га, під полігон не менше 10 га	435,5 т/добу, 158 977,6 т/рік (за РПУВ)	Введення 2030 р. (за РПУВ)	200 000 тис. грн (за РПУВ); публічні інвестиції, МФО, кошти громад кластеру
Об'єкт МБО (сценарій 2)	На ділянці регіонального полігону	Визначається ТЕО	50–100 тис. т/рік	2029–2035 рр.	Визначається ТЕО; інвестиційні кошти, Ukraine Facility, МФО

Об’єкт	Місце розташування	Площа	Потужність	Строк	Вартість, джерело
Пункт компостування біовідходів і відходів зелених насаджень	м. Біла Церква / с. Шкарівка (за РПУВ)	Визначається ПКД	Визначається ПКД	Етап 2026–2028 рр.	Бюджет громади, інвестиції
Біоенергетичний комплекс анаеробного зброджування органіки та осадів стічних вод (сценарій 2)	Визначається ТЕО	Визначається ТЕО	Визначається ТЕО	2029–2035 рр.	Інвестиційні кошти
Комплекс рециклінгу ВБЗ і відходів від руйнувань	вул. Сухоярська	3,8554 га	до 100 тис. т/рік	2026–2028 рр.	Інвестиційні кошти, бюджет громади
Реконструкція діючого полігону ПВ і модернізація ССЛ	вул. Сухоярська, 10-б,	18,2202 га	ССЛ – до 100 тис. т/рік	До заповнення проєктної потужності	Інвестиційна програма ПрАТ «КАТП-1028», бюджет громади
Рекультивація діючого полігону ПВ	вул. Сухоярська, 10-б	18,2202 га	–	Після введення регіонального полігону (за табл. 3.1.1.2 Додатку до МПУВ – 2029 р.)	Бюджет громади, фонд ОНПС
Об’єкт управління відходами ТОВ «ЕКО СЕРВІС 2020» (реконструкція полігону ПВ, промислових і будівельних відходів)		16,8097 га	Визначається ПКД	Визначається ПКД	Кошти інвестора

Примітка. Параметри регіонального полігону наведено за Додатком 8 та Додатком 17 до РПУВ; параметри інших об’єктів – за МПУВ. Об’єкт ТОВ «ЕКО СЕРВІС 2020» розміщується на ділянці, переданій в оренду рішенням Білоцерківської міської ради від 28.08.2025 № 7708-75-VIII; його реалізація можлива лише за умови позитивного висновку з ОВД і рішень, узгоджених з РПУВ.

Пункти роздільного збирання ПВ, пункти повторного використання, контейнерні майданчики, мобільні пункти та майданчики тимчасового зберігання відходів, як правило, не належать до видів діяльності, що підлягають ОВД, але мають розміщуватися з дотриманням санітарних і містобудівних вимог.

1.6. Зв’язок МПУВ з Регіональним планом управління відходами

Згідно з РПУВ (Сценарій № 2 поділу області на кластери), Білоцерківська МТГ є системоутворюючою громадою Білоцерківського кластера, що включає Білоцерківський і Ставищенський підкластери (418 803 особи, 158 977,6 т ПВ на рік станом на 2025 рік). До Білоцерківського підкластеру входять Білоцерківська міська (207 273 особи), Гребінківська селищна (13 565), Ковалівська сільська (6 566), Маловільшанська сільська (10 636), Рокитнянська селищна (25 279), Сквирська міська (31 695), Фурсівська сільська (10 729) і Узинська міська (20 245) територіальні громади – разом 325 988 осіб, утворення ПВ – 123 745 т/рік (рис. 1.1, рис. 1.2).

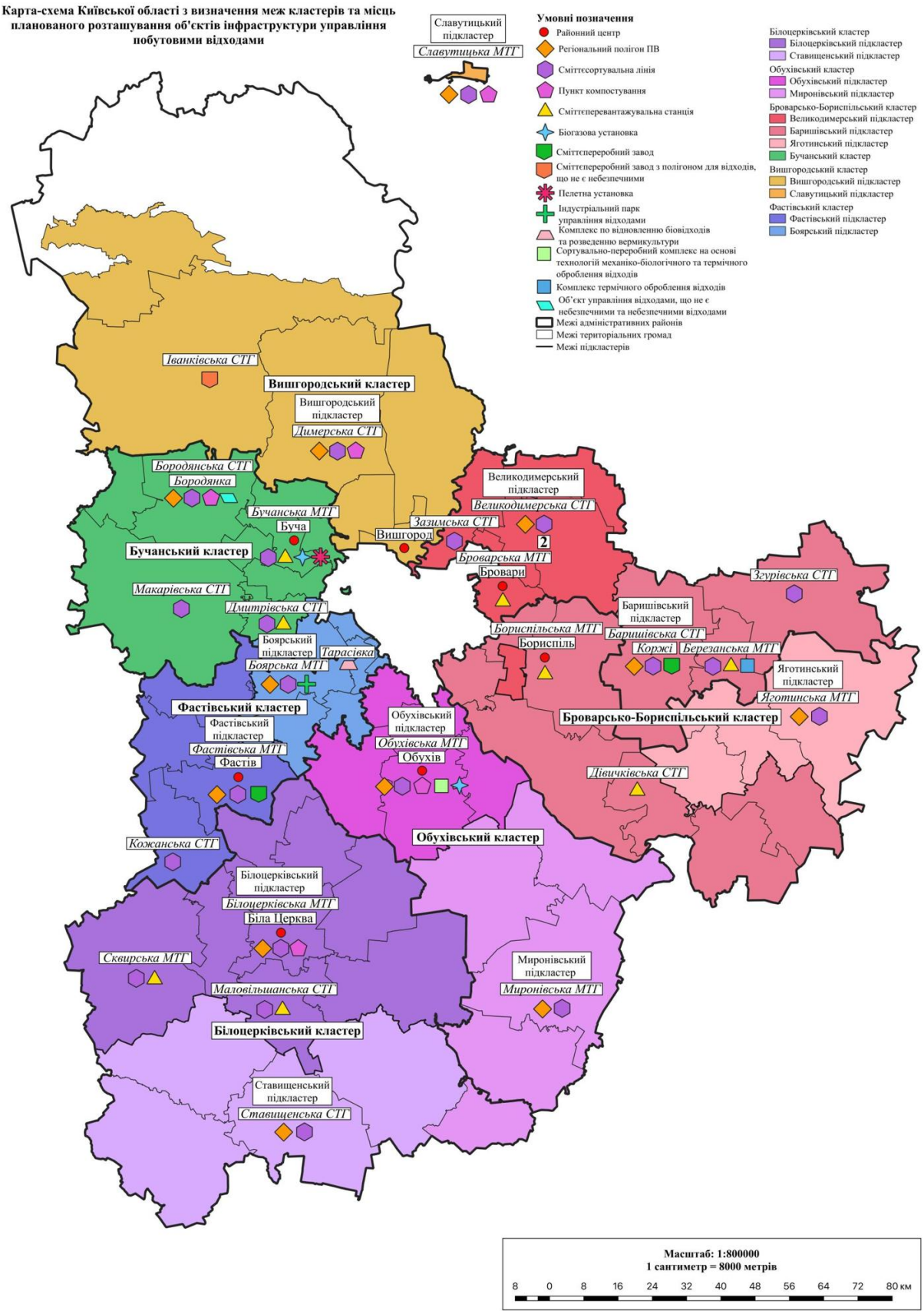

Рисунок 1.1 – Карта-схема Київської області з визначенням меж кластерів та місць планованого розташування об’єктів інфраструктури управління побутовими відходами

РПУВ передбачає для громади: використання діючого полігону ПВ до заповнення проєктної потужності за умови приведення його у відповідність до вимог законодавства (системи вилучення фільтрату і знешкодження біогазу, моніторинг викидів, ґрунтів і підземних вод, обладнання для ущільнення відходів і подрібнення ВГВ) і розроблення проєкту рекультивації; будівництво регіонального полігону біля с. Шкарівка; пункт компостування; пункт роздільного збирання ПВ, у тому числі ВЕЕО; майданчики для оброблення ВБЗ. Умовами реалізації регіонального полігону РПУВ визначає розроблення проєкту відповідно до ДБН В.2.4-2-2005, оснащення системами захисту ґрунтових вод, вилучення фільтрату і знешкодження біогазу, здійснення ОВД, отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів і дозволу на викиди або інтегрованого довкіллєвого дозволу, розроблення плану управління відходами оператора полігону. Для інших громад підкластеру передбачено двоетапне перевезення відходів через СПС і ССЛ у м. Сквира та с. Мала Вільшанка.

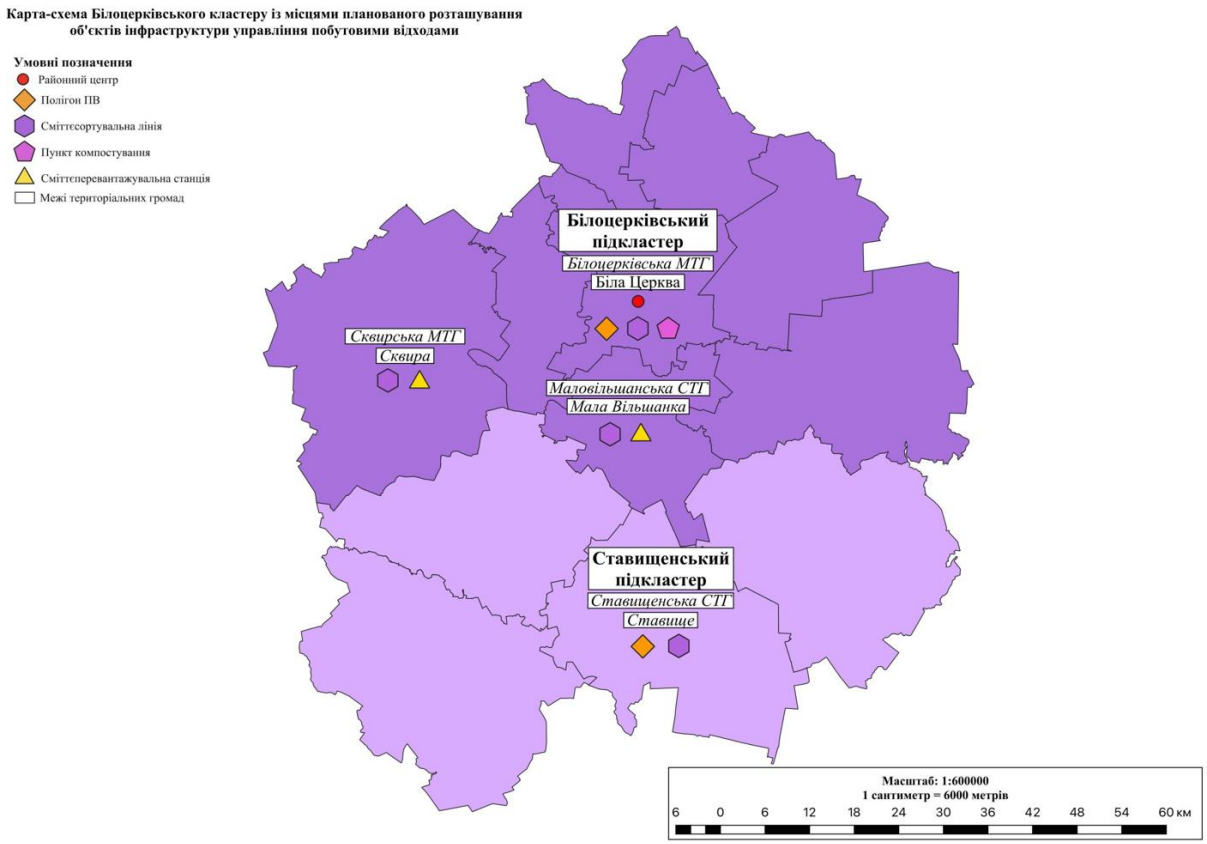

Рисунок 1.2 – Карта-схема Білоцерківського кластеру з місцями планованого розташування об’єктів інфраструктури управління побутовими відходами

Таблиця 1.7 – Узгодженість МПУВ з РПУВ

Положення РПУВ	Положення МПУВ	Узгодженість
Громада входить до Білоцерківського підкластеру Білоцерківського кластеру	Аналогічно; вивезення ПВ за межі кластеру не передбачається	Узгоджено
Регіональний полігон біля с. Шкарівка (3220489500:01:005:0071)	Регіональний полігон на тій самій ділянці	Узгоджено

Положення РПУВ	Положення МПУВ	Узгодженість
Діючий полігон використовується до заповнення проєктної потужності за умови приведення у відповідність, далі – рекультивація	Реконструкція, ущільнення відходів, проєкт рекультивації та закриття	Узгоджено
Діюча ССЛ на полігоні	Модернізація ССЛ до 100 тис. т/рік	Узгоджено
Пункт компостування	Об’єкт компостування, мультифункціональний центр оброблення органічних відходів	Узгоджено
Пункт роздільного збирання ПВ, у т. ч. ВЕЕО	2 стаціонарні ПРЗПВ, мобільний пункт	Узгоджено
Майданчики для оброблення ВБЗ на запропонованій ділянці	Комплекс рециклінгу ВБЗ на вул. Сухоярській (3,8554 га)	Узгоджено
Цільові показники РПУВ	Локалізовані показники (табл. 1.4)	Узгоджено
Технологічне ядро кластеру в межах громади	Сценарій 2 МПУВ (МБО, анаеробне зброджування)	Узгоджено; склад і потужність об’єктів, не зазначених у переліку об’єктів РПУВ, підлягають визначенню на етапі ТЕО за погодженням з Київською обласною державною адміністрацією та громадами кластеру

1.7. Зв’язок МПУВ з іншими документами державного планування

МПУВ пов’язаний з документами державного планування національного, регіонального та місцевого рівнів (табл. 1.8).

Таблиця 1.8 – Зв’язок МПУВ з іншими документами державного планування

Документ	Реквізити	Зв’язок з МПУВ
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року	розпорядження КМУ від 08.11.2017 № 820-р	Ієрархія управління відходами, регіональний підхід, цільові показники
Національний план управління відходами до 2033 року	розпорядження КМУ від 27.12.2024 № 1353-р	Цільові показники, локалізовані через РПУВ
Стратегія розвитку циркулярної економіки України на період до 2035 року та операційний план заходів з її реалізації у 2026–2028 роках	розпорядження КМУ від 17.09.2026 № 934-р	Запобігання утворенню відходів, повторне використання, рециклінг, пункти повторного використання, біовідходи, ВБЗ; короткостроковий етап МПУВ узгоджено з операційним планом
Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року	розпорядження КМУ від 30.05.2024 № 483-р	Скорочення викидів метану від захоронення відходів
Плани управління річковими басейнами Дніпра та Дону на 2025–2030 роки	розпорядження КМУ від 01.11.2024 № 1077-р	Запобігання забрудненню вод басейну Дніпра (р. Рось) фільтратом і стоками

Документ	Реквізити	Зв'язок з МПУВ
Регіональний план управління відходами у Київській області до 2034 року	розпорядження КОДА (КОВА) від 01.05.2026 № 801	Кластерна модель, об'єкти, цільові показники
Стратегія розвитку Київської області на 2021–2027 роки (нова редакція)	рішення Київської обласної ради від 06.03.2025 № 1259-31-VIII	Розвиток системи управління відходами, регіонального ринку вторинних ресурсів
Програма охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023–2026 роки	рішення Київської обласної ради від 23.12.2022 № 472-15-VIII	Заходи у сфері поводження з відходами, ОНПС
Регіональна схема екологічної мережі в Київській області (оновлена)	рішення Київської обласної ради від 21.03.2023 № 524-16-VIII	Обмеження розміщення об'єктів у межах територій екомережі
Стратегія розвитку Білоцерківської міської територіальної громади до 2027 року	рішення Білоцерківської міської ради від 05.02.2026 № 8230-85-VII	Пріоритети розвитку інфраструктури та екологічної безпеки
План відновлення та розвитку Білоцерківської МТГ до 2027 року	рішення виконавчого комітету від 07.05.2024 № 381	Заходи відновлення, ВБЗ і відходи від руйнувань
Програма соціально-економічного та культурного розвитку Білоцерківської МТГ на 2024–2026 роки	рішення міської ради від 19.12.2023 № 4990-48-VIII	Фінансування заходів у сфері управління відходами
Генеральний план м. Біла Церква (зі змінами 2024 р.)	рішення міської ради від 28.03.2013 № 935-40-VI	Функціональне зонування, розміщення об'єктів

1.8. Фінансове забезпечення МПУВ

Відповідно до статті 55 Закону України «Про управління відходами» фінансування заходів у сфері управління відходами здійснюється за рахунок коштів утворювачів і власників відходів, державного та місцевих бюджетів, фондів ОНПС, інвестиційних, кредитних і грантових коштів, коштів організацій РВВ та інших джерел, не заборонених законом. Основним джерелом фінансування заходів МПУВ визначено фонди ОНПС місцевих бюджетів, а також тариф на послугу з управління ПВ (постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2023 № 1031; тарифи встановлено рішенням виконавчого комітету від 08.04.2025 № 252) і Інвестиційна програма ПрАТ «КАТП-1028».

Ключові об'єкти технологічного ядра (МБО, регіональний полігон, комплекс ВБЗ) оформлюватимуться як публічні інвестиційні проєкти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 527 і Методики, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2025 № 131, з можливістю залучення коштів програми Ukraine Facility і міжнародних фінансових організацій. Орієнтовна вартість окремих заходів за МПУВ: контейнери для роздільного збирання упаковки – 3650–5500 тис. євро, спецавтомобілі – 600–700 тис. євро, модернізація ССЛ – 2000–3500 тис. євро, ділянки упаковки в ПРЗПВ – 200–300 тис. євро; регіональний полігон – 200 000 тис. грн (за РПУВ).

Надходження до фонду ОНПС бюджету громади у 2020–2024 роках становили 608,6–1472,3 тис. грн на рік; у 2025 році на природоохоронні заходи заплановано 1770,0 тис. грн. Екологічний податок за розміщення відходів (стаття 246

Податкового кодексу України) зараховується до фондів ОНПС і є джерелом фінансування заходів МПУВ. Обсяги фінансування заходів з місцевого бюджету визначаються щорічно паспортами бюджетних програм.

МПУВ передбачає застосування економічних і регуляторних інструментів: механізму повного відшкодування витрат через тариф, системи «плати за те, що викидаєш», розширеної відповідальності виробника (упаковка, ВЕЕО, батареї, шини), «зелених» публічних закупівель, екологічного податку за захоронення відходів, субсидій на заходи із запобігання утворенню відходів, зелених облігацій, державно-приватного партнерства. Тариф на послугу з управління ПВ для населення не повинен перевищувати 1–1,5 % загального доходу на одну особу на рік; за МПУВ, чинні тарифи не перевищують межі доступності.

У разі недостатності або відсутності фінансування з державного та обласного бюджетів МПУВ допускає перегляд строків виконання окремих заходів за наявності аргументованих обґрунтувань; для запобігання або ліквідації надзвичайних ситуацій екологічного характеру кошти можуть використовуватися з відхиленням від планового розподілу. З екологічної точки зору пріоритет у фінансуванні мають заходи, що усувають наявні ризики: приведення діючого полігону у відповідність до вимог законодавства, ліквідація звалищ, роздільне збирання небезпечних відходів у складі ПВ.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Для підготовки розділу використано проєкт МПУВ, РПУВ (розділ 1.2 «Природно-географічна характеристика»), Екологічний паспорт Київської області, Регіональну доповідь про стан навколишнього природного середовища в Київській області, статистичну інформацію Головного управління статистики у Київській області, дані Emerald Network Viewer і Державного кадастру територій та об'єктів ПЗФ. Через обмеження оприлюднення статистичної інформації в період воєнного стану частину показників наведено на обласному рівні, що зазначено в тексті.

2.1. Територія і населення

Білоцерківська міська територіальна громада утворена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 715-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Київської області» шляхом об'єднання Білоцерківської міської ради, Терезинської селищної ради та Вільнотарасівської, Глушківської, Дроздівської, Пилипчанської, Піщанської, Сидорівської, Томилівської, Храпачівської, Шкарівської сільських рад. Громада є найбільшою у Білоцерківському районі, утвореному постановою Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-IX, до якого входять 13 територіальних громад (рис. 2.1).

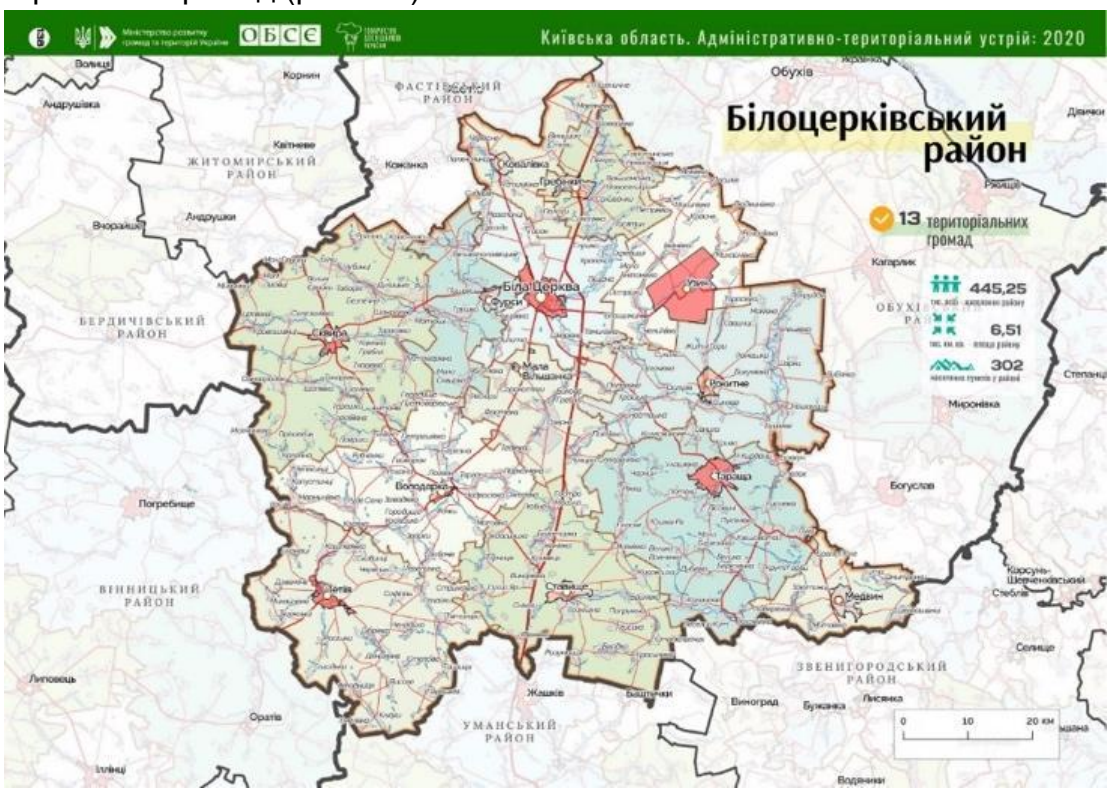

Рисунок 2.1 – Карта-схема Білоцерківського району Київської області

Центр громади – м. Біла Церква, місто обласного значення та районний центр, розташоване за 84 км від м. Києва.

Площа громади становить 394,7 км²; до її складу входять 17 населених пунктів – місто Біла Церква, селище Терезине та 15 сіл (рис. 2.2, табл. 2.1). Громада поділена на 8 старостинських округів. Транспортні зв'язки забезпечують автомобільні дороги М-05, Р-04, Р-17, Р-32 і залізнична лінія Фастів I – Миронівка – Знам'янка (станції Біла Церква і Роток).

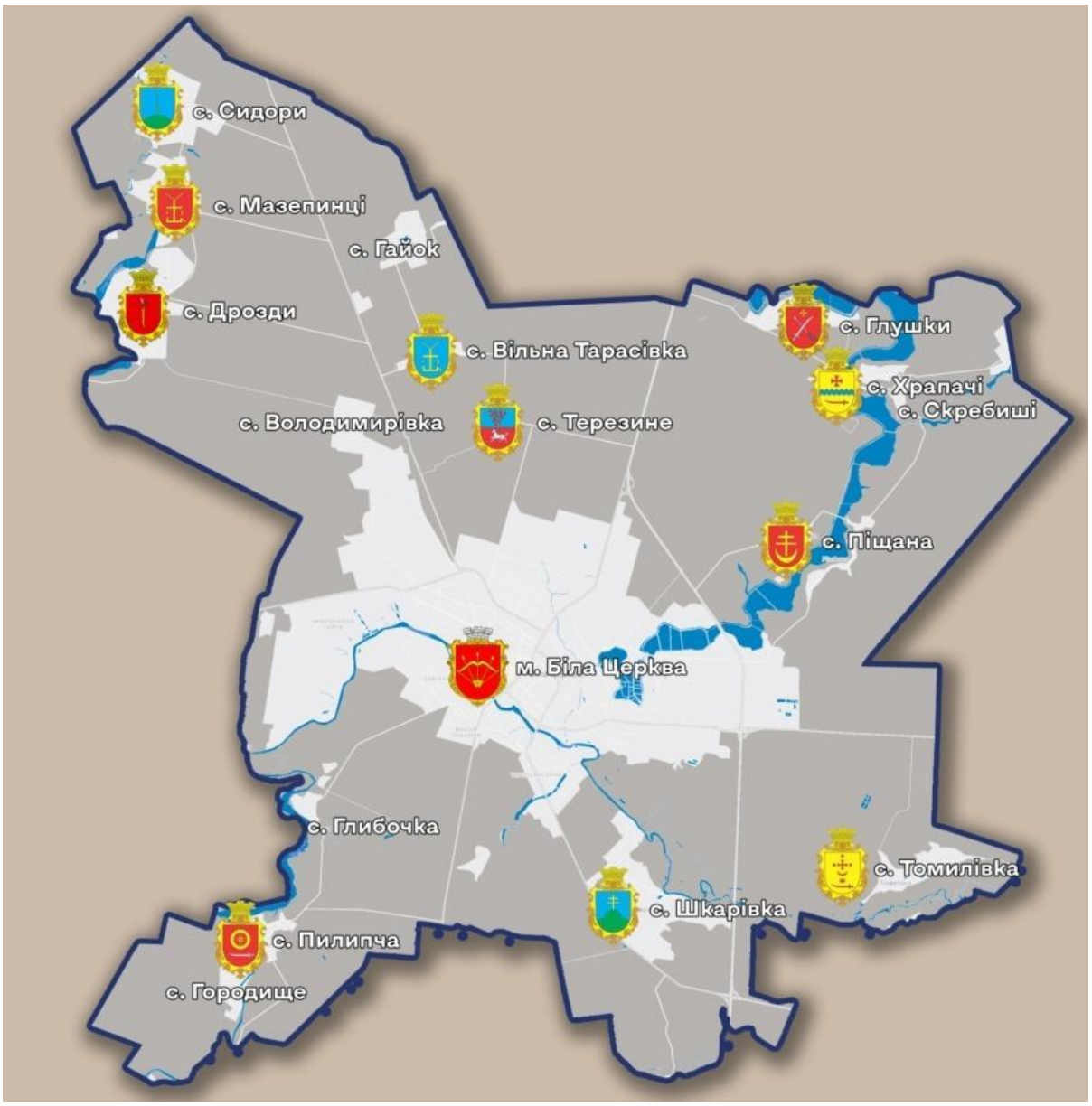

Рисунок 2.2 – Карта-схема території Білоцерківської міської територіальної громади з населеними пунктами

Таблиця 2.1 – Склад Білоцерківської МТГ

№	Рада (до утворення громади)	Населений пункт	Статус	Населення, осіб	Площа, км²
1	Білоцерківська міська	Біла Церква	місто	207 700	74,1
2	Терезинська селищна	Терезине	селище	1 473	27,0

№	Рада (до утворення громади)	Населений пункт	Статус	Населення, осіб	Площа, км²
3	Вільнотарасівська сільська	Вільна Тарасівка, Гайок, Володимирівка	села	815	42,0
4	Глушківська сільська	Глушки	село	486	13,0
5	Дроздівська сільська	Дрозди, Мазепинці	села	1 151	48,6
6	Пилипчанська сільська	Пилипча, Глибочка, Городище	села	1 041	61,0
7	Піщанська сільська	Піщана	село	1 212	35,0
8	Сидорівська сільська	Сидори	село	358	23,0
9	Томилівська сільська	Томилівка	село	1 034	19,0
10	Храпачівська сільська	Храпачі, Скребиші	села	945	34,0
11	Шкарівська сільська	Шкарівка	село	3 529	18,0
	Разом			219 744	394,7

Населення громади станом на 01.01.2024 становило 219,7 тис. осіб, з яких 94,5 % проживає в м. Біла Церква. Щільність населення громади – 557 осіб/км², у сільській місцевості – 38 осіб/км². Фактична чисельність населення з урахуванням ВПО, за оцінкою МПУВ, може бути більшою на величину до 50 тис. осіб. Найбільшими сільськими населеними пунктами є Шкарівка, Піщана і Томилівка; 10 з 15 сіл мають населення менше 500 осіб.

Таблиця 2.2 – Динаміка чисельності населення Білоцерківської МТГ, тис. осіб

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Усього	207,7	209,2	208,9	209,2	219,0	223,0	222,3	219,7
міське	207,7	209,2	208,9	209,2	208,7	206,2	210,4	207,7
селищне	–	–	–	–	1,7	1,8	1,6	1,5
сільське	–	–	–	–	8,6	13,2	10,3	10,5

Примітка. До 2021 року – дані Білоцерківської міської ради; зростання у 2021 році зумовлене утворенням громади.

За прогнозами МПУВ чисельність населення громади зростатиме: за оптимістичним сценарієм – до 227,3 тис. осіб, за реалістичним – до 231,3 тис. осіб; на позапроєктний період генеральним планом міста передбачено до 270 тис. осіб. Для громади, як і для області, характерний регресивний тип статево-вікової структури з переважанням жінок (54 %) і високою часткою осіб пенсійного віку; у Білоцерківському районі смертність утричі перевищує народжуваність.

Соціальна інфраструктура громади включає 33 заклади загальної середньої освіти (20 683 учні), 40 комунальних закладів дошкільної освіти, 3 заклади позашкільної освіти, 7 закладів вищої освіти, 43 заклади культури, 76 закладів соціально-культурної сфери, що утримуються за кошти місцевого бюджету. Житловий фонд налічує 1070 багатоквартирних будинків і 9864 приватні будинки. Провідні галузі економіки – переробна промисловість (хімічна, гумотехнічна, фармацевтична, харчова, машинобудування, легка, меблева), функціонують індустріальні парки «Біла Церква 1» і «Біла Церква 2»; посівні площі сільськогосподарських культур становлять 17,7 тис. га.

2.2. Клімат і атмосферне повітря

Територія громади розташована в перехідній зоні від помірно теплого західноєвропейського клімату до помірно континентального східноєвропейського. Клімат помірно континентальний, з достатнім зволоженням, м'якою зимою, теплим літом, тривалою вологою весною і теплою, відносно сухою осінню. Основні кліматичні характеристики наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Основні кліматичні характеристики території громади

Показник	Значення
Середня температура січня	−5,9 °C
Середня температура червня	+17,8 °C
Середньорічна температура (за МПУВ)	+6,9 °C
Річна кількість опадів	500–600 мм, переважно влітку
Середня відносна вологість повітря: літо / зима	71 % / 90 %
Середня швидкість вітру	5–8 м/с, переважають західні та північно-західні вітри
Коефіцієнт зволоження	1,3
Тривалість безморозного періоду	160–170 днів
Сума активних температур	2500–2700 °C

Серед несприятливих кліматичних явищ у Київській області РПУВ зазначає інтенсивні зливи з грозами, град, бездощові періоди, суховії, пилові бурі, ожеледь. Зміна клімату проявляється підвищенням середньорічних температур, збільшенням частоти хвиль спеки і злив, що для об'єктів управління відходами означає підвищення ризиків пожеж на МВВ, утворення фільтрату під час злив, інтенсифікації запахів і розмноження переносників інфекцій у теплий період. Україна взяла зобов'язання до 2030 року скоротити викиди парникових газів до 35 % від рівня 1990 року (НВВ2, розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.07.2021 № 868-р); сектор відходів є джерелом викидів метану від полігонів.

Для території громади, як і для Лісостепу Правобережжя загалом, прогнозуються такі кліматичні зміни: зростання середньої річної температури, збільшення тривалості безморозного і вегетаційного періодів, скорочення тривалості і висоти снігового покриву, перерозподіл опадів з більшою їх часткою у вигляді злив, збільшення кількості днів зі спекою понад +30 °C і тривалості посушливих періодів. Для сфери управління відходами ці зміни означають прискорення розкладання органічної фракції і утворення звалищного газу в теплий період, зростання ризику самозаймання на полігонах і сміттєзвалищах, збільшення об'ємів фільтрату під час злив, посилення запахів, підвищення навантаження на системи відведення поверхневого стоку, а також погіршення умов праці на відкритих майданчиках.

Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р) передбачає зменшення викидів метану від сектору відходів через скорочення захоронення біорозкладних відходів, розвиток компостування, анаеробного зброджування та вилучення біогазу на полігонах, а також підвищення стійкості

інфраструктури до кліматичних ризиків. План дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату м. Біла Церква на 2017–2030 роки, на яку посилається МПУВ, також передбачає заходи зі скорочення викидів парникових газів.

Стан атмосферного повітря в області формується викидами стаціонарних і пересувних джерел. За даними Головного управління статистики у Київській області, у 2023 році викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел в області становили 55,51 тис. т, з яких на підприємства Білоцерківського району припадало 6,2 тис. т; найбільшу частку становили діоксид сірки та суспендовані тверді частинки (35 % і 30 % відповідно). Динаміку викидів в області наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря в Київській області

Рік	Усього, тис. т	Стаціонарними джерелами, тис. т	Пересувними джерелами, тис. т	Щільність викидів, кг/км²	На одну особу, кг
2018	197,0	81,3	115,7	6995,2	111,4
2019	214,7	84,4	130,3	7623,7	120,5
2020	223,3	66,5	156,8	7929,1	124,8
2021	197,2	59,3	137,9	7002,3	109,9
2022	–	47,99	–	–	–
2023	–	55,51	–	–	–

Примітка. За даними Головного управління статистики у Київській області; дані щодо пересувних джерел за 2022–2023 роки не оприлюднювалися.

У Білій Церкві основними джерелами забруднення атмосферного повітря є автотранспорт і промислові підприємства (ПрАТ «Росава», ПрАТ «Білоцерківська ТЕЦ», підприємства хімічної та машинобудівної галузей). Джерелом викидів у сфері управління відходами є діючий полігон ПВ, де контроль метану і сірководню здійснюється спеціалізованою лабораторією двічі на рік, а також спалювання рослинних залишків і відходів у приватному секторі. Стаціонарних постів державного моніторингу атмосферного повітря з даними, оприлюдненими на рівні громади, у наданих документах не зазначено. Радіаційний стан території громади задовільний; за МПУВ, загальна радіоактивність води р. Протока становить 92–95 Бк/л, р. Рось – 151–156 Бк/л. Фізичні фактори (шум, вібрація) пов’язані переважно з транспортними магістралями і залізницею.

Державний моніторинг атмосферного повітря в області здійснюється в межах державної системи моніторингу довкілля; результати спостережень оприлюднюються Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського та в Регіональній доповіді про стан навколишнього природного середовища. На рівні громади основним джерелом даних про стан повітря поблизу об’єктів управління відходами є виробничий контроль оператора полігону (метан, сірководень). Створення об’єктів, передбачених МПУВ, супроводжуватиметься встановленням вимог до виробничого моніторингу викидів у дозволах на викиди або інтегрованих довкілєвих дозволах.

2.3. Рельєф, геологічна будова і надра

Громада розташована на Українському кристалічному щиті в межах Придніпровської височини, у Білоцерківсько-Богуславському фізико-географічному районі лісостепової зони. Рельєф хвилясто-рівнинний, розчленований річковими долинами, ярами і балками, ерозійно-акумулятивного типу, що сприяє розвитку водної ерозії. Абсолютні висоти – 215–220 м, мінімальні (100–120 м) – у долині р. Рось. Докембрійські кристалічні породи перекриті осадовими відкладами різної потужності і виходять на поверхню у відслоненнях по берегах річок і в ярах.

Промислове значення мають 5 родовищ суглинку, 3 родовища граніту, 1 родовище гранодіориту, 4 родовища піску (зокрема, Піщанське і Шкарівське), 2 ділянки мінеральних радонових вод (Голендерня, Олександрійська), а також поклади торфу. Шкарівське родовище цегельно-черепичної сировини розташоване на північно-західній околиці с. Шкарівка. Наявність родовищ корисних копалин поблизу ділянок МПУВ підлягає врахуванню на етапі відведення земель і ОВД відповідно до Кодексу України про надра.

2.4. Поверхневі води

Територія громади належить до басейну р. Рось – правої притоки Дніпра, загальна довжина якої в межах Київської області становить 192 км. У басейні Росі розташовано 75 % усіх водосховищ області. Річка тече через м. Біла Церква на відстані 16 км, відокремлюючи центральні райони від Заріччя. Основні водні об’єкти громади наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Основні водні об’єкти громади

Водний об’єкт	Характеристика
р. Рось	Права притока Дніпра, 192 км у межах області; у Білій Церкві – 16 км; численні водосховища і ставки
р. Протока	Ліва притока Росі; у межах міста 9,6 км; середня витрата вище міста 1,14 м³/с; 47 гідротехнічних споруд
р. Кам’янка	Ліва притока Росі, 105 км (42 км у межах області), площа басейну 800 км², близько 30 ставків
Сухоярський струмок	Урочище Сухий Яр, 9,6 км; у районі балки Сухий Яр розташований діючий полігон ПВ

У Київській області площа земель водного фонду становить 232,6 тис. га (8 % території), налічується 1523 річки загальною довжиною 8,7 тис. км, 2389 ставків і 58 водосховищ. За даними обласної звітності, у 2023 році в області забрано 719,884 млн м³ води, з поверхневих джерел – 676,369 млн м³; фактичний скид стічних вод у поверхневі водні об’єкти склав 649,22 млн м³, з них 0,7 млн м³ забруднених. Найбільшими забруднювачами водних об’єктів залишаються підприємства комунального господарства.

Основними причинами забруднення поверхневих вод громади є поверхневий стік із забудованих територій і сільськогосподарських угідь, ерозія ґрунтів на водозбірній площі, скиди комунальних очисних споруд, стихійне засмічення водоохоронних зон і прибережних захисних смуг. Очищення стічних вод здійснює КП «БМВ Білоцерківводоканал» на спорудах механічного і біологічного очищення з

подальшим знезараженням; осади зневоднюються на мулових картах. Програмою охорони довкілля громади передбачено розчищення берегів рр. Рось і Протока та ліквідацію стихійних звалищ у водоохоронних зонах.

2.5. Підземні води

Водопостачання громади забезпечується з поверхневих і підземних джерел. Підземні води приурочені до четвертинних відкладів і тріщинуватої зони кристалічних порід. За МПУВ, якісний стан підземних вод унаслідок господарської діяльності погіршується через фільтрувальні накопичувачі стічних вод і широке використання мінеральних добрив та пестицидів. Під діючим полігоном ПВ, за даними МПУВ, геологічні та гідрогеологічні умови сприятливі: суглинки з коефіцієнтом фільтрації 0,006–0,008 м/добу перекривають горизонт ґрунтових вод, виявлений на глибині 14–16 м.

Вразливість підземних вод до забруднення на ділянці регіонального полігону біля с. Шкарівка в наданих документах не охарактеризована і підлягає визначенню інженерно-геологічними та гідрогеологічними вишукуваннями під час ОВД. Зважаючи на розташування громади в межах кристалічного щита з тріщинуватими породами та в басейні р. Рось, захист підземних вод є ключовою вимогою до проєктування полігонів і об’єктів біологічного оброблення відходів.

2.6. Ґрунти і земельні ресурси

Найпоширенішими ґрунтами громади є чорноземи типові та опідзолені, сірі та темно-сірі опідзолені, дерново-підзолисті, у долині Росі – лучні ґрунти. За РПУВ, типові та опідзолені чорноземи південного заходу області, зокрема Білоцерківського району, мають вміст гумусу до 5 % і перебувають під інтенсивним сільськогосподарським використанням, що підвищує ризик водної і вітрової ерозії, ущільнення та втрати родючості. На окремих ділянках еродовані ґрунти становлять значну частку ріллі.

Структуру земельного фонду Київської області наведено в табл. 2.6. Джерелами забруднення ґрунтів у громаді є несанкціоновані звалища, неналежна санітарна очистка території, промислові МВВ (полігон промислових відходів ПрАТ «Росава» в с. Черкас площею 18,1 га, шламонакопичувач ПрАТ «Білоцерківська ТЕЦ» площею 6,32 га), застосування агрохімікатів, викиди автотранспорту.

Таблиця 2.6 – Структура земельного фонду Київської області (2023 р.)

Категорія земель / угіддя	Площа, тис. га	% території
Загальна площа	2816,2	100
Землі сільськогосподарського призначення	1788,0	63,5
у т. ч. рілля	1353,7	48,1
Землі лісогосподарського призначення	648,7	23,0
Землі водного фонду	175,1	6,2
Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	56,0	2,0
Землі рекреаційного призначення	1,4	0,05

Примітка. За даними Екологічного паспорта Київської області

2.7. Рослинний і тваринний світ

За геоботанічним районуванням громада належить до правобережної лісостепової частини Київщини з грабово-дубовими і дубовими лісами, остепненими луками та лучними степами. Поширені байрачні, вододільні та заплавні ліси, ліси на гранітних схилах долини Росі. Переважають широколистяні ліси з дуба, граба, в'яза, липи, клена, у долинах – вербові та вільхові насадження. Рослинне різноманіття Білоцерківщини налічує близько 930 видів; рослинність значною мірою трансформована, домінує агророслинність, поширені сегетальні та рудеральні угруповання. Серед рідкісних видів трапляються сон розкритий, півники угорські, юринея волошкоподібна.

Тваринний світ представлений видами лісостепової зони: козуля, олень благородний, свиня дика, лисиця, заєць-русак, куниці, борсук; серед птахів – журавель сірий, лелека білий, шуліка чорний, лунь болотний; у водоймах – короп, лин, лящ, плітка, окунь, судак. За РПУВ, до Червоної книги України у межах Київської області включено 129 видів рослин і грибів та 170 видів тварин; 281 вид рослин підлягає особливій охороні на регіональному рівні.

2.8. Природно-заповідний фонд, екологічна мережа, Смарагдова мережа

Станом на 01.01.2024 у Київській області налічується 305 територій та об'єктів ПЗФ загальною фактичною площею 296 316,5 га (10,52 % території області), з них 26 загальнодержавного і 279 місцевого значення. Перелік територій та об'єктів ПЗФ області станом на 01.01.2025 оприлюднено в Державному кадастрі територій та об'єктів ПЗФ (https://data.gov.ua/dataset/mepr_05). Територію громади займають об'єкти ПЗФ, наведені в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Території та об'єкти ПЗФ Білоцерківської МТГ

Назва	Категорія і значення	Площа, га	Розташування, установа, у віданні якої перебуває об'єкт	Реквізити рішення про створення
«Олександрія»	дендрологічний парк загальнодержавного значення	405,8	Північно-західна околиця м. Біла Церква, на березі р. Рось; Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАН України	постановою Ради Міністрів УРСР від 22 липня 1983 року № 311 та Указом Президента України від 9 грудня 1998 року.
«Государ Великої Галявини»	ботанічна пам'ятка природи місцевого значення	0,01	У межах дендропарку «Олександрія»; Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАН України	рішення Київської обласної ради від 22.06.2017 № 345-15-VII
«Дуб Семена Палія»	ботанічна пам'ятка природи місцевого значення	0,01	У межах дендропарку «Олександрія», Палієва гора; Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАН України	рішення Київської обласної ради від 22.06.2017 № 345-15-VII
«Томилівський»	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	2,8	Колишня Шкарівська сільська рада, Томилівське лісництво, кв. 77 вид. 20, кв. 79 вид. 4	рішення виконавчого комітету Київської обласної ради від 28.02.1972 № 118

Об’єкти ПЗФ не розташовані на ділянках, визначених МПУВ для об’єктів управління відходами (за МПУВ і РПУВ). Відстані від об’єктів ПЗФ до діючого полігону ПВ, регіонального полігону біля с. Шкарівка та інші об’єкти МПУВ у наданих документах не наводяться і підлягають визначенню під час ОВД. Відповідно до статті 40 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» на прилеглих до територій ПЗФ ділянках забороняється діяльність, що негативно впливає або може негативно вплинути на стан природних комплексів.

Регіональну схему екологічної мережі Київської області затверджено рішенням Київської обласної ради від 07.10.2014 № 849-43-VI, оновлено – рішенням від 21.03.2023 № 524-16-VIII. Долина р. Рось є регіональним екологічним коридором. Відповідно до частини четвертої статті 15 Закону України «Про екологічну мережу України» регіональні та місцеві схеми екомережі є основою для розроблення проєктної документації при здійсненні землеустрою, містобудівної та господарської діяльності.

Смарагдова мережа – мережа територій особливого природоохоронного інтересу (Areas of Special Conservation Interest), що створюється на виконання Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції) та Угоди про асоціацію між Україною та ЄС; є аналогом мережі Natura 2000 в ЄС. Основною вимогою до територій мережі є наявність видів і оселищ, перелічених у резолюціях № 4 і № 6 Постійного комітету Бернської конвенції. У Київській області, за РПУВ, розташовано 15 територій Смарагдової мережі та 2 території тіньового списку.

Через територію громади проходить територія Смарагдової мережі UA0000272 «Долина річки Рось» (Ros river valley), що охоплює долину Росі в Київській, Черкаській і Вінницькій областях (табл. 2.8, рис. 2.3).

Таблиця 2.8 – Території Смарагдової мережі в межах і поблизу громади

Код	Назва (укр. / англ.)	Площа, га	Розташування відносно громади	Прилеглі населені пункти і об’єкти МПУВ
UA0000272	Долина річки Рось / Ros river valley	90 800,1	Перетинає територію громади вздовж долини р. Рось, у т. ч. південну частину м. Біла Церква; продовжується на схід (Рокитне) і південь (Володарка)	м. Біла Церква; об’єкти МПУВ у межах території не передбачені; положення ділянки регіонального полігону біля с. Шкарівка відносно меж території підлягає перевірці під час ОВД

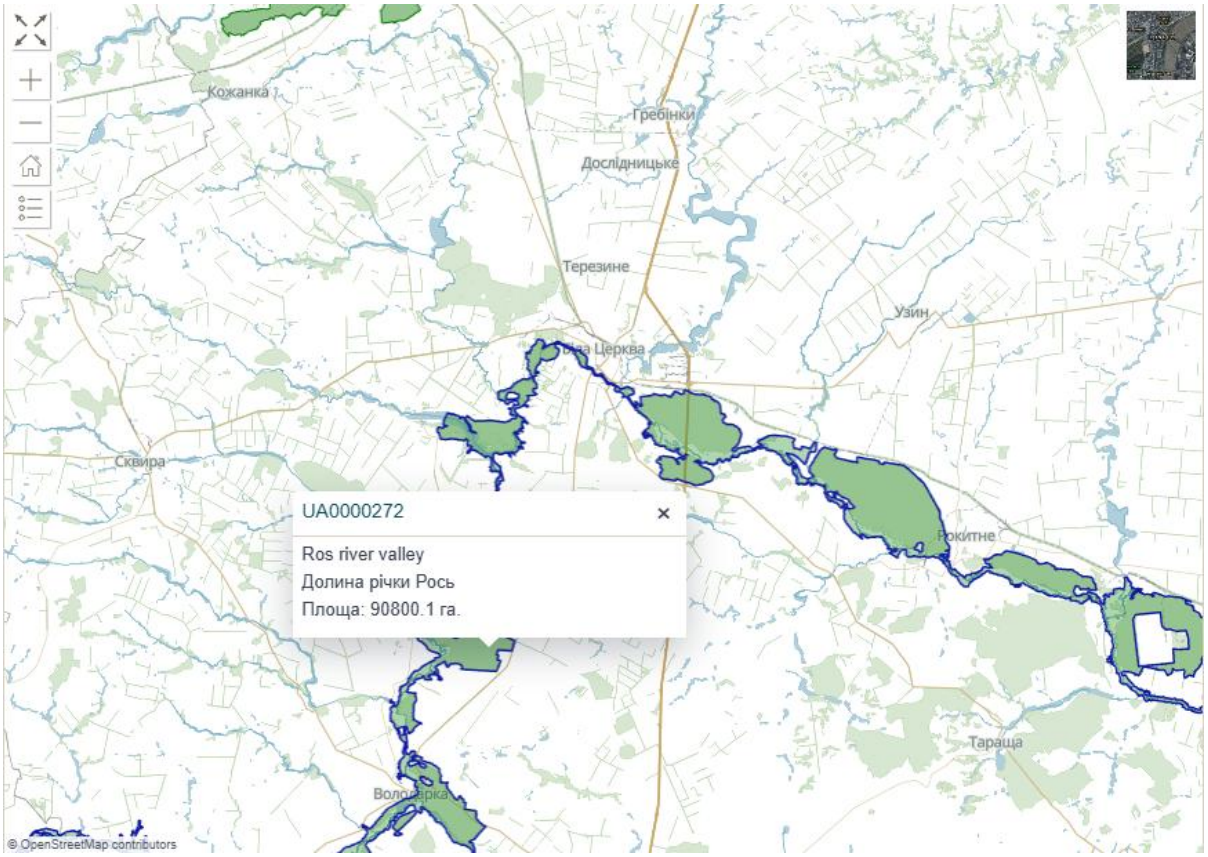

Рисунок 2.3 – Територія Смарагдової мережі UA0000272 «Долина річки Рось» (Ros river valley), площа 90 800,1 га (Emerald Network Viewer)

Долина Росі характеризується поєднанням лісостепових, бореальних і степових елементів рослинного покриву з унікальними для Лісостепового Придніпров'я петрофітними і псамофітними комплексами. У межах долини поширені види, занесені до Червоної книги України: Allium ursinum, Pulsatilla pratensis, Fritillaria meleagris, Daphne cneorum, Platanthera bifolia, Epipactis helleborine, Scopolia carniolica, Granaria frumentum, Lucanus cervus, Haliaeetus albicilla, Haematopus ostralegus, Mustela erminea, Myotis nattereri. Для наземного равлика Granaria frumentum у долині Росі знаходиться більшість відомих в Україні місцезнаходжень. Межі та рекомендації щодо збереження оселищ і видів зазначено у стандартних формах даних, розміщених в Emerald Network Viewer (https://emerald.eea.europa.eu/).

У межах території UA0000272 відповідно до Резолюції № 4 Постійного комітету Бернської конвенції представлені, зокрема, оселища груп C1 (стоячі прісні води з угрупованнями водних макрофітів), C2 (водотоки), D5 (високотравні болота), E1 (сухі трав'янисті угруповання, у т. ч. степові і петрофітні), E3 (вологі луки), F9 (прибережні чагарники), G1 (широколистяні ліси, у т. ч. заплавні), G3 (хвойні ліси), H3 (скелі та відслонення кристалічних порід), X18 (лісостепові комплекси). Багато елементів екосистем території трапляються тут як реліктові або на межі поширення (формації Ceratophylleta submersi, Nymphaeeta albae, Stipeta capillatae). Головними загрозами для оселищ долини є зміна гідрологічного режиму, забруднення вод стоками і поверхневим стоком, засмічення берегів і схилів, рекреаційне навантаження, поширення інвазійних видів, руйнування гранітних відслонень.

Смарагдова мережа на території Київської області включає такі території:

- UA0000046 Chornobylskyi Biosphere Reserve;
- UA0000094 Kyivske Reservoir;
- UA0000320 Teteriv river valley;
- UA0000342 Irpin river valley;
- UA0000233 Kyivske Podesennia;
- UA0000338 Pryirpinnya and Chernechyi Forest;
- UA0000111 Kanivske Reservoir;
- UA0000175 Ponyzia Stuhny;
- UA0000337 Divychky;
- UA0000236 Zaplava Perevodu;
- UA0000237 Zaplava Supoiu;
- UA0000302 Supiy river valley;
- UA0000161 Unava;
- UA0000351 Tulyntsi – Makedony;
- UA0000272 Ros river valley;
- території тіньового списку UA0000566 Rzhyshchiv gulches і UA0000385 Hirskyi Tikych river basin.

З перелічених територій у межах громади розташована лише UA0000272; інші території розташовані поза межами громади і за межами зони впливу об'єктів МПУВ. Відповідно до законодавства України Смарагдова мережа поки не має окремого правового режиму, проте вимоги щодо збереження видів і оселищ Бернської конвенції є міжнародним зобов'язанням України і враховуються під час ОВД планованої діяльності, зокрема через оцінку впливу на види, занесені до Червоної книги України, і рослинні угруповання Зеленої книги України.

Водно-болотних угідь міжнародного значення (Рамсарська конвенція), біосферних резерватів програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» та об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в межах громади немає.

2.9. Ландшафти, рекреаційні ресурси та культурна спадщина

Ландшафтна структура громади поєднує урбанізовані території м. Біла Церква, агроландшафти вододілів і долинно-річкові ландшафти Росі з гранітними відслоненнями, що мають рекреаційну та естетичну цінність. Основними рекреаційними територіями є дендропарк «Олександрія», міський парк культури і відпочинку ім. Т. Шевченка, парк Слави, береги Росі. Загальна площа парків міста – близько 31 га, скверів і садів – 11,2 га, бульварів – 22,3 га, зелених насаджень спеціального призначення – 998,4 га.

У Київській області під охороною держави перебуває 5430 пам'яток історії та культури, з них 1844 – археології, 3171 – історії, 188 – мистецтва, 159 – архітектури. У м. Біла Церква розташовані пам'ятки архітектури національного та місцевого значення (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 – Основні пам'ятки архітектури м. Біла Церква

Пам'ятка	Датування	Адреса
Торгові ряди	поч. XIX ст.	Торгова площа, 3

Пам’ятка	Датування	Адреса
Склади Браницьких	XVIII ст.	Олександрійський бульвар, 62
Миколаївська церква	1702 р.	вул. Гагаріна, 10
Спасо-Преображенський собор	1839 р.	вул. Гагаріна, 10
Зимовий палац Браницьких	поч. XIX ст.	Олександрійський бульвар, 7
Дендропарк «Олександрія»	XVIII–XIX ст.	Сквирське шосе
Ансамбль споруд пошти	XIX ст.	Олександрійський бульвар, 47
Костел святого Івана Хрестителя	1812 р.	Соборна площа, 4

Відповідно до статей 36 і 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини» земляні та будівельні роботи на територіях пам’яток і в зонах їх охорони, на археологічних територіях здійснюються за погодженням з органом охорони культурної спадщини; у разі виявлення археологічних об’єктів під час робіт роботи зупиняються з повідомленням відповідного органу.

2.10. Техногенне навантаження

Білоцерківська МТГ є найбільш промислово розвиненою громадою Київської області. Провідні утворювачі промислових відходів – ПрАТ «Росава», ТОВ «Інтер-ГТВ», ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо», ПАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій», ТОВ НВП «БілоцерківМАЗ», ТОВ «Біофарма», ТОВ «Маревен Фуд Європа», ТДВ «Білоцерківський кар’єр» та інші; виробничі території займають близько 745 га. Об’єктами видалення промислових відходів є полігон ПрАТ «Росава» в с. Черкас (корисна ємність 339 200 м³, розміщено 274 342 м³) і шламонакопичувач ПрАТ «Білоцерківська ТЕЦ». На підприємстві Білоцерківського УВП УТОС зберігаються гальванічні відходи III класу небезпеки (1 т).

З початку повномасштабного вторгнення громада не була окупована, проте зазнає ракетних і дронових атак. За МПУВ, внаслідок атак пошкоджено 182 об’єкти, з них 158 житлових будинків, 15 об’єктів життєзабезпечення і 7 промислових підприємств. Відходи від руйнувань вивозяться на спеціально відведений майданчик на полігоні ПВ. Під час земляних робіт на будь-яких ділянках можливе виявлення вибухонебезпечних предметів, що потребує обстеження в установленому порядку.

2.11. Поточний стан управління відходами

Система збирання ПВ у громаді контейнерна, змішана; вивезення здійснює ПрАТ «КАТП-1028»: у м. Біла Церква – щодня, у Шкарівці і Терезиному – через день, в інших селах – щотижня. Послугою охоплено 71,7 % населення (64 500 абонентських рахунків, 117 договорів з ОСББ і ЖБК, 85 – з бюджетними установами, 1655 – з іншими суб’єктами). Офіційно роздільне збирання ПВ не запроваджено; з 2025 року встановлюються контейнери типу «дзвін» для упаковки і скла, діє мережа контейнерів для батарейок, ламп і ртутних термометрів. Адміністратора послуги з управління ПВ не визначено.

Зібрані ПВ надходять на діючий полігон по вул. Сухоярській, 10-б (кадастровий номер 3210300000:06:029:0007, 18,2202 га, балка Сухий Яр, на північ від міста), де розміщено ССЛ, дробарку і майданчик для зелених відходів, майданчик для ВБЗ і

лінію оброблення ВБЗ, встановлену за підтримки JICA (близько 7,5 тис. т на місяць). На полігоні влаштовано свердловини для відведення біогазу і колодязі для збирання фільтрату. У 2024 році на полігоні видалено 76,3 тис. т відходів, з них 66,8 тис. т ПВ; за 9 місяців 2025 року – 53,6 тис. т і 46,9 тис. т відповідно. Залишковий ресурс полігону – близько 200 тис. т ПВ (рис. 2.4).

Рисунок 2.4 – Схема розміщення земельної ділянки діючого полігону побутових відходів

Таблиця 2.10 – Обсяги утворення відходів у громаді за потоками (2025 р.)

Потік відходів	Утворення, тис. т/рік
Побутові відходи	103,87
Небезпечні відходи	0,21
Відходи промисловості	142,40
Рослинні відходи сільського і лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревні відходи, біовідходи	182,66
Відходи упаковки	26,41
ВЕЕО	2,30
Відходи батарей і акумуляторів	0,81
Медичні відходи	2,51
Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився	2,71
Осади стічних вод комунальних очисних споруд	3,34
Відходи, що біологічно розкладаються	6,16
Разом	473,38

Примітка. За табл. 3.2.1 Додатку до МПУВ.

Таблиця 2.11 – Динаміка видалення і відновлення ПВ у громаді, т

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Відновлення ПВ	1817	1856	1322	1365	1110	1087	н/д
Видалення ПВ	62 086	62 150	69 373	73 306	77 261	63 869	73 499
Видалення у % до 2017 р.	100,0	100,1	111,7	118,1	124,4	102,9	118,4

Примітка. За табл. 2.1.1.1 Додатку до МПУВ

За результатами морфологічного дослідження 2024 року (чотири сезони, усі категорії утворювачів, усі населені пункти) найбільшу частку ПВ становлять біовідходи (табл. 2.12), що зумовлює утворення біогазу і фільтрату на полігоні та потенціал компостування.

Таблиця 2.12 – Морфологічний склад ПВ громади

Компонент	Частка, %
Біовідходи	52
Пластик	12
Скло	9
Будівельні та ремонтні відходи	6
Папір і картон	5
Інші	16

Тарифи на послугу з управління ПВ встановлено рішенням виконавчого комітету від 08.04.2025 № 252 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 1031; норми надання послуг – рішенням виконавчого комітету від 27.12.2022 № 854 на 2023–2027 роки. Тариф на приймання небезпечних відходів у складі ПВ – 53,41 грн/кг.

Стан управління іншими потоками відходів такий. Небезпечні відходи суб’єктів господарювання передаються ліцензованим суб’єктам; небезпечні відходи домогосподарств частково збираються через контейнери, решта потрапляє до змішаних ПВ. Відпрацьовані нафтопродукти підприємств передаються на оброблення, від населення – потрапляють у ПВ. Наявні запаси непридатних ХЗЗР і обладнання з ПХД потребують інвентаризації. ВБЗ (близько 120 тис. т/рік за МПУВ) частково переробляються на лінії полігону, до 2024 року на рециклінг спрямовувалося 10–15 %. Рослинні відходи сільського господарства переважно повертаються в ґрунт; зелені відходи міста компостуються на майданчику полігону без технологічного контролю. Збирання ВЕЕО в рамках муніципальної системи не проводиться. Медичні відходи закладів охорони здоров’я передаються ліцензованим суб’єктам відповідно до наказу МОЗ від 31.10.2024 № 1827. Централізованої системи управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився, немає. Осади стічних вод (1,44–1,49 тис. т/рік натурної маси, 0,30–0,37 тис. т сухої речовини за текстом МПУВ) зберігаються на мулових картах.

Основними проблемами є залежність від захоронення, неповне охоплення послугою, відсутність повноцінного роздільного збирання і попереднього оброблення, наближення до вичерпання ресурсу діючого полігону, наявність

несанкціонованих звалищ, неналежне управління зеленими відходами, нестача даних обліку потоків відходів.

Небезпечні відходи. Основна маса відходів громади (99 %) не є небезпечними. Підприємства переробної промисловості утворюють 80–90 % усіх небезпечних відходів; потенційними утворювачами є підприємства хімічної і гумотехнічної (ТОВ «Росава Тайерс», ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо»), фармацевтичної, машинобудівної галузей, АПК. Домогосподарства і сфера послуг утворюють люмінесцентні лампи, батарейки, акумулятори, лікарські засоби, фарби і мастила. Департамент житлово-комунального господарства організовує збирання батарейок і ртутьвмісних відходів; контейнери встановлено в супермаркетах і магазинах електроніки. Ліцензованих суб'єктів управління небезпечними відходами в громаді немає, відходи передаються ліцензіатам інших громад або експортуються на оброблення відповідно до Базельської конвенції.

Відходи промисловості та видобувної промисловості. Відходи промисловості становлять понад 30 % загального обсягу відходів громади. Через спад виробництва в умовах війни у 2022–2025 роках утворення промислових відходів зменшилося майже вдвічі, розміщення – на 67 %. Систематизовані оприлюднені дані з 2021 року відсутні. Відходи видобувної промисловості утворюються на родовищах піску, суглинку і граніту та переважно використовуються для виробництва щебеню, будівництва і ремонту доріг.

ВБЗ і відходи від руйнувань. Утворення ВБЗ у громаді, за МПУВ, становить близько 120 тис. т на рік, з них до 45 % – від демонтажу зруйнованих будівель, 35 % – від реконструкції, 20 % – від нового будівництва. У громаді зареєстровано 2,4 тис. м² аварійного і ветхого житлового фонду. Лінія оброблення ВБЗ на полігоні перетворює щомісяця близько 3,2 тис. т відходів на щебінь, 2,1 тис. т використовується як наповнювач бетонних сумішей, 1,5 тис. т металу передається на рециклінг. Окремої уваги потребують азбестовмісні відходи, відходи фарб і забруднений ґрунт.

Рослинні відходи, біовідходи. Рослинництвом займаються 135 суб'єктів господарювання; найбільшими утворювачами відходів тваринництва є ТДВ «Терезине», ТОВ «Еліта», ТОВ «Селекційний центр свинарства», ТОВ «Агрокомплекс». У складі відходів сільського господарства 58 % становлять гній і екскременти, 35 % – відходи рослинного походження. Зелені відходи міста компостуються на майданчику полігону, гілки подрібнюються на тріску; у частині населених пунктів встановлено сірі контейнери для органіки.

Відходи упаковки. Найбільшу частку відходів упаковки за масою становлять скло (48,6 %) і папір та картон (35,2 %); полімери – 11,2 %, метал – 4,1 %, деревина – 0,8 %. Навантаження упаковки на одиницю площі громади зросло з 57,7 до 64,0 т/км² у 2015–2025 роках. Через відсутність роздільного збирання щороку втрачається понад 10 тис. т ресурсоцінних матеріалів.

ВЕЕО, батареї і акумулятори. Управління здійснюється через виконавця послуги (контейнери для небезпечних відходів і дрібної електроніки, майданчики для ВГВ), спеціалізовані компанії, приватні сервіси викупу та програми обміну торговельних мереж. Повні дані про обсяги утворення відсутні; системи РВВ не запроваджено.

Медичні відходи. Мережа закладів первинної і вторинної медичної допомоги, приватних клінік і лабораторій є джерелом медичних відходів. За оцінкою ВООЗ, близько 85 % медичних відходів не несуть значної небезпеки, 15 % є інфікованими, токсичними або радіоактивними. Збирання, перевезення і знешкодження небезпечних медичних відходів здійснюють ліцензовані підприємства (МПП «РАДА» та інші); побутові медичні відходи категорії А видаляються разом з ПВ.

Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився. Утилізація здійснюється через зняття з обліку в сервісних центрах МВС або застосунку «Дія» з передачею на пункти приймання металобрухту; в області діють щонайменше 15 юридичних осіб і 5 ФОП з демонтажу машин. Окремою проблемою є покинуті транспортні засоби на прибудинкових територіях.

Осади стічних вод. Осади очисних споруд КП «БМВ Білоцерківводоканал» мають початкову вологість 95–97 %, після зневоднення на мулових картах – 75–80 %. Наразі осади аграрно не використовуються, але мають потенціал для отримання рекультиванту і біогазу за умови стабілізації та знезараження.

2.12. Стан здоров’я населення

Первинну медичну допомогу мешканцям громади надають 106 лікарів КНП БМР «Міський центр первинної медико-санітарної допомоги № 1» і КНП БМР «Міський центр первинної медико-санітарної допомоги № 2»; спеціалізовану допомогу – 5 закладів. Основні заклади охорони здоров’я наведено в табл. 2.13. Мешканці громади уклали декларації з лікарями первинної ланки відповідно до програми медичних гарантій НСЗУ; дані щодо кількості декларацій на рівні громади у наданих документах не наводяться.

Таблиця 2.13 – Основні заклади охорони здоров’я громади

Тип	Заклади
Багатопрофільні лікарняні	Білоцерківська міська лікарня № 1; Білоцерківська міська лікарня № 2; Білоцерківська центральна районна лікарня; Київська обласна дитяча лікарня № 2; Білоцерківський військовий шпиталь; пологовий будинок
Спеціалізовані	Протитуберкульозний диспансер; обласний онкологічний диспансер; територіальне медичне об’єднання; психонаркологічне територіальне медичне об’єднання
Амбулаторно-поліклінічні	Міська дитяча поліклініка; дитяча стоматологічна поліклініка; обласна стоматологічна поліклініка; міська госпрозрахункова стоматологічна поліклініка; поліклініка профоглядів
Первинна допомога	КНП БМР «Міський центр ПМСД № 1», КНП БМР «Міський центр ПМСД № 2»

Дані про захворюваність населення на рівні громади не оприлюднюються, тому стан здоров’я охарактеризовано за обласними даними. Профіль захворюваності населення Київської області характеризується вищими, ніж у середньому по Україні, рівнями респіраторних інфекцій, гострих кишкових інфекцій та зоонозних інфекцій (хвороба Лайма, лептоспіроз). Захворюваність на туберкульоз загалом відповідає середньоукраїнському рівню; поширеність ВІЛ/СНІД, вірусних гепатитів та інфекцій, що передаються статевим шляхом, перевищує середні значення по Україні. Охоплення дітей профілактичними щепленнями коливається в межах 73,5–88,9 %.

Материнська смертність (14,56 на 100 тис. народжених живими) і малюкова смертність (5,39 на 1 тис. народжених живими) у Київській області нижчі за загальнонаціональні (18,37 і 7,49 відповідно).

Основними чинниками довкілля, що впливають на здоров'я населення громади, є забруднення атмосферного повітря від автотранспорту і промисловості, якість питної води і стан водопровідних мереж, шум уздовж магістралей і залізниці. Можливий зв'язок захворювань з чинниками довкілля наведено в табл. 2.14.

Таблиця 2.14 – Можливі причини виникнення захворювань, пов'язані з чинниками довкілля

Група захворювань	Несприятливі чинники довкілля
Онкологічні	Іонізуюче випромінювання, канцерогенні речовини у складових довкілля (у т. ч. діоксини від спалювання відходів)
Серцево-судинні, нервової, кровотворної та ендокринної систем	Загальна дія забруднення довкілля, шум
Хронічні органів дихання	Забруднення атмосферного повітря, у т. ч. димом від спалювання відходів
Хронічні шлунково-кишкового тракту	Якість питної води та безпечність харчових продуктів
Кишкові інфекції, гепатит А	Збудники у воді чи їжі; несанкціоновані звалища, переносники (гризуни, комахи)
Грип, гострі респіраторні хвороби	Епідемії, скупченість населення
Вроджені аномалії	Загальна дія забруднення довкілля, спадковість
Зоонозні інфекції (лептоспіроз)	Гризуни на звалищах і в місцях накопичення відходів

Чинниками ризику для здоров'я, пов'язаними з відходами, є неконтрольоване розміщення ПВ і спалювання відходів у приватному секторі (викиди твердих частинок, CO, діоксинів і фуранів), розмноження гризунів і комах на звалищах, забруднення ґрунтових вод фільтратом, неналежне поводження з медичними і небезпечними відходами у складі ПВ (ртуть, батареї, лікарські засоби), запахи і викиди метану та сірководню від полігону, травматизм працівників і неформальних збирачів вторинної сировини.

2.13. Прогнозні зміни стану довкілля у разі незатвердження МПУВ («нульовий сценарій»)

У разі незатвердження МПУВ система управління відходами функціонуватиме за інерційним сценарієм: охоплення послугою залишиться на рівні близько 72 %, роздільне збирання не буде запроваджене в системному порядку, переважна частина зібраних ПВ захоронюватиметься на діючому полігоні до вичерпання його ресурсу, а неохоплені послугою обсяги розміщуватимуться неконтрольовано (звалища, спалювання).

За індикативним розрахунком (захоронення – 64,3 % утворення відповідно до співвідношення 2024 року, неконтрольоване розміщення – 28,3 %, відновлення на ССЛ – 7,4 %) сумарне видалення ПВ за 2026–2035 роки у нульовому сценарії становитиме близько 967,4 тис. т, у тому числі захоронення 671,7 тис. т і неконтрольоване розміщення 295,6 тис. т (табл. 2.15). За МПУВ сумарне

захоронення становитиме близько 651,7 тис. т, тобто на 315,7 тис. т (32,6 %) менше; розрахунок наведено в п. 6.4 і розділі 8.

Таблиця 2.15 – Прогнозні зміни стану довкілля у разі незатвердження МПУВ

Компонент	Прогнозні зміни у нульовому сценарії
Атмосферне повітря	Збереження викидів метану і сірководню від полігону, викидів від спалювання відходів у приватному секторі та на звалищах; ризик пожеж на МВВ
Клімат	Видалення близько 967 тис. т ПВ за 10 років без вилучення біорозкладної фракції; викиди парникових газів 0,5–1,0 т CO_2-екв. на 1 т захоронених ПВ
Поверхневі та підземні води	Утворення фільтрату на полігоні, що працює понад проєктний ресурс; ризик забруднення вод басейну р. Рось від звалищ у долинах і водоохоронних зонах
Ґрунти, землі	Збільшення площ, порушених звалищами; відсутність рекультивації діючого полігону; вилучення земель під МВВ
Біорізноманіття, ПЗФ, Смарагдова мережа	Засмічення долинних ландшафтів Росі, поширення рудеральних та інвазійних видів біля звалищ
Здоров’я населення	Збереження ризиків від спалювання відходів, звалищ, змішування небезпечних і медичних відходів з ПВ
Матеріальні активи, ресурси	Втрата понад 10 тис. т ресурсоцінних компонентів на рік; зростання витрат на ліквідацію звалищ
Соціально-економічна сфера	Неможливість забезпечити захоронення після вичерпання ресурсу діючого полігону; невідповідність вимогам Закону «Про управління відходами» щодо роздільного збирання і заборони захоронення необроблених ПВ

Інерційними наслідками незатвердження МПУВ також будуть: невідповідність РПУВ і неможливість участі громади в спільному фінансуванні кластерних об’єктів; збереження застарілої матеріально-технічної бази; відсутність обліку потоків відходів; низький рівень екологічної культури населення; накопичення екологічних проблем, які в умовах наслідків війни можуть набути кумулятивного характеру. З 1 січня 2030 року експлуатація місць розміщення відходів, не оснащених системами вилучення та знешкодження біогазу і фільтрату та моніторингу, забороняється, що у нульовому сценарії створює ризик зупинки видалення ПВ у громаді.

Окремим наслідком нульового сценарію є вичерпання ресурсу діючого полігону. За обсягів захоронення 62–67 тис. т ПВ на рік залишковий ресурс близько 200 тис. т може бути вичерпано протягом приблизно трьох років; без затвердженого МПУВ і узгоджених з РПУВ рішень щодо реконструкції полігону і будівництва регіонального полігону громада не матиме законного місця видалення ПВ, що призведе до збільшення неконтрольованого розміщення відходів і пов’язаних з ним ризиків для довкілля і здоров’я населення.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

3.1. Загальні положення та території, які ймовірно зазнають впливу

МПУВ охоплює всю територію громади і визначає місцеву політику у сфері управління відходами. Більшість заходів МПУВ (інституційні, інформаційні, організаційні, роздільне збирання, ПРЗПВ, домашнє компостування) мають позитивний або нейтральний вплив і не пов'язані з істотними змінами стану довкілля. Більш значимі впливи можливі в межах територій, де розташовані або плануються об'єкти оброблення і видалення відходів (табл. 3.1). Загальну характеристику стану довкілля громади наведено в розділі 2.

Таблиця 3.1 – Території, які ймовірно зазнають впливу внаслідок реалізації МПУВ

Територія	Об'єкти МПУВ	Характеристика території	Можливі впливи
Ділянка діючого полігону ПВ, вул. Сухоярська, 10-б (балка Сухий Яр)	Реконструкція полігону, модернізація ССЛ, компостування зелених відходів, рекультивація	18,22 га, на північ від міста; суглинки, ґрунтові води на глибині 14–16 м; Сухоярський струмок	Короткочасне посилення впливів під час реконструкції; надалі – зменшення викидів і утворення фільтрату, відновлення земель після рекультивації
Ділянка вул. Сухоярська, 3210300000:02:007:0003	Комплекс рециклінгу ВБЗ і відходів від руйнувань	3,8554 га, землі промисловості (11.02), постійне користування ТОВ «Майдан-Брок ЛТД»	Пил, шум від дроблення, транспорт; заміщення природних будівельних матеріалів
Ділянка біля с. Шкарівка, 3220489500:01:005:0071	Регіональний полігон, об'єкт МБО, компостування	60 га, під полігон не менше 10 га; басейн р. Рось; землі колишньої Шкарівської сільської ради	Вилучення земель, зміна ландшафту, звалищний газ, фільтрат, запахи, транспорт; потребує детальних вишукувань і ОВД
Ділянка 3220489500:01:021:0035	Об'єкт ТОВ «ЕКО СЕРВІС 2020»	16,8097 га, землі промисловості (11.02), для обслуговування існуючого полігону	Впливи, аналогічні полігону; кумулятивний вплив з регіональним полігоном
Населені пункти громади	Контейнерні майданчики, ПРЗПВ, пункти повторного використання, маршрути збирання	Житлова забудова	Локальні впливи (шум, запахи) за неналежного утримання; загалом – поліпшення санітарного стану

Територія	Об’єкти МПУВ	Характеристика території	Можливі впливи
Маршрути перевезення відходів у межах кластеру	Перевезення ПВ громад підкластеру через СПС на регіональний полігон	Дороги М-05, Р-04, Р-17, Р-32 та місцеві	Збільшення транспортного навантаження, викидів і шуму вздовж маршрутів

3.2. Стан компонентів довкілля та очікувані зміни

Атмосферне повітря. Реалізація окремих заходів МПУВ призводитиме до появи нових джерел викидів (МБО, компостування, полігон, транспорт), а інших – до зменшення викидів (скорочення захоронення біорозкладних відходів, ліквідація звалищ, запобігання спалюванню відходів). Створення нових об’єктів не призводитиме до викидів, що перевищують нормативно допустимі величини, за умови дотримання проєктних рішень і дозвільних умов. Збільшення кількості сміттєвозів і маршрутів роздільного збирання не вплине суттєво на загальні обсяги викидів від автотранспорту громади; використання сучасних сміттєвозів забезпечить дотримання екологічних норм.

Звалищний газ утворюється внаслідок анаеробного розкладання органічної фракції ПВ; орієнтовний склад наведено в табл. 3.2. Метан є парниковим газом і пожежо- та вибухонебезпечним; сірководень, меркаптани і аміак зумовлюють запах.

Таблиця 3.2 – Орієнтовний склад звалищного газу

Компонент	Вміст, % об’єму
Метан (CH_4)	40–60
Діоксид вуглецю (CO_2)	30–45
Азот (N_2)	2–15
Кисень (O_2)	0,1–2
Сірководень, меркаптани, аміак, леткі органічні сполуки	до 1

Кліматичні зміни. МПУВ передбачає діяльність, пов’язану з викидами парникових газів: захоронення ПВ, біологічне оброблення, виробництво палива з відходів, термічне знешкодження медичних і ветеринарних відходів. Найбільшим джерелом залишаються викиди метану з полігонів. Роздільне збирання, сортування, компостування і МБО зменшують надходження біорозкладної фракції на полігон і відповідно, викиди метану; використання RDF/SRF заміщує викопне паливо. Індикативну оцінку наведено в п. 6.4.

Водні ресурси. МПУВ не передбачає збільшення скидів забруднених вод у поверхневі водні об’єкти. Фільтрат полігонів містить органічні речовини (ХСК, БСК), сполуки азоту, хлориди, важкі метали, тому вимогою є влаштування протифільтраційного екрану, систем збирання і очищення фільтрату, відведення поверхневого стоку і моніторинг підземних вод. Реконструкція і рекультивація діючого полігону, ліквідація звалищ у водоохоронних зонах сприятимуть зменшенню забруднення басейну р. Рось.

Утворення фільтрату залежить від кількості атмосферних опадів, вологості відходів і стадії їх розкладання. На ранній (ацидогенній) стадії фільтрат має кислу реакцію, високі значення ХСК і $БСК_5$ та підвищений вміст розчинених металів; на

метаногенній стадії зменшується органічне навантаження, але зберігається високий вміст амонійного азоту і хлоридів. Утворення фільтрату триває десятиліття після закриття полігону, що обумовлює необхідність довгострокового догляду і моніторингу. Вилучення біорозкладної фракції на МБО і компостування зменшують органічне навантаження фільтрату нових полігонів і тривалість активної фази розкладання.

Відходи. Реалізація МПУВ забезпечить перехід від захоронення змішаних ПВ до ієрархії управління відходами: роздільне збирання (до 18,2 тис. т/рік), рециклінг (16 %), термічне та біологічне відновлення (30 %), захоронення не більше 54 %. Кількісні наслідки закріплено цільовими показниками, узгодженими з НПУВ і РПУВ.

Біологічне оброблення відходів. Компостування біовідходів і відходів зелених насаджень, біостабілізація органічної фракції на МБО і анаеробне зброджування зменшують обсяг захоронення і утворення метану і фільтрату, знищують патогенні мікроорганізми та дають компост, біогаз або компостоподібний продукт для пересипання полігону і рекультивації. Домашнє компостування в садибній забудові здійснюється відповідно до Правил компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках, затверджених наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.06.2023 № 489.

Енергетичний потенціал відходів. Виробництво RDF/SRF на об’єкті МБО і біогазу з органічної фракції та осадів стічних вод дозволяє заміщувати викопне паливо; використання RDF допускається лише на установках, що відповідають вимогам до спалювання відходів і контролю викидів.

Медичні відходи. МПУВ передбачає повний цикл безпечного управління медичними відходами відповідно до наказу МОЗ від 31.10.2024 № 1827: сортування на місці утворення за категоріями, знезараження шприців і голок, автоклавування, передачу ліцензованим суб’єктам, облік утворювачів.

Землі та ґрунти. Реалізація МПУВ не призведе до посилення ерозії ґрунтів, змін рельєфу, появи загроз зсувів чи провалів. Зміни в структурі земельного фонду пов’язані з вилученням земель під регіональний полігон і об’єкти оброблення відходів (до 10 га і більше на ділянці 60 га) та з рекультивацією діючого полігону (18,22 га) і звалищ. Під час будівництва необхідне зняття і збереження родючого шару ґрунту відповідно до статті 168 Земельного кодексу України.

ПЗФ, екомережа, біорізноманіття. МПУВ не передбачає розміщення об’єктів у межах територій ПЗФ і території Смарагдової мережі UA0000272. Можливі опосередковані впливи (пил, шум, освітлення, приваблення синантропних видів, поширення легких фракцій відходів вітром, надходження забруднень з поверхневим стоком до долини Росі) підлягають оцінці під час ОВД об’єктів, розташованих у басейні Росі. Ліквідація звалищ і рекультивація МВВ сприятимуть відновленню природних угруповань.

Рекреація і культурна спадщина. Очікується поліпшення рекреаційних і естетичних якостей довкілля через ліквідацію звалищ і впорядкування контейнерних майданчиків. Об’єкти МПУВ не розміщуються на територіях пам’яток культурної спадщини.

3.3. Населення, інфраструктура та здоров'я

Загальний стан довкілля і здоров'я населення громади при реалізації МПУВ не зазнає негативного впливу. Зменшення ризиків для здоров'я буде досягнуто за рахунок 100 % охоплення населення послугою, ліквідації і недопущення звалищ, роздільного збирання небезпечних відходів у складі ПВ, створення об'єктів, що відповідають нормативним вимогам, і припинення експлуатації МВВ, що не відповідають вимогам законодавства.

У межах територій, прилеглих до об'єктів оброблення і видалення відходів (с. Шкарівка, балка Сухий Яр, вул. Сухоярська), відбуватимуться більш значимі зміни. Створення регіонального полігону і об'єктів поглибленого оброблення ПВ призведе до збільшення антропогенного навантаження на цих територіях за окремими компонентами довкілля, проте в допустимих межах. Локальне формування ризиків для здоров'я можливе лише за умов порушення вимог щодо експлуатації об'єктів. Регіональний характер полігону (8 громад підкластеру) зумовлює збільшення інтенсивності руху вантажного транспорту на під'їзних шляхах, що має бути враховано під час ОВД і проєктування маршрутів в обхід житлової забудови.

3.4. Санітарно-захисні зони

Розміри СЗЗ об'єктів управління відходами встановлюються відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом МОЗ від 19.06.1996 № 173 (ДСП 173-96), ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» і уточнюються за результатами розрахунків розсіювання забруднюючих речовин під час ОВД (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Нормативні розміри СЗЗ об'єктів управління відходами

Об'єкт	Нормативна СЗЗ
Полігон ПВ	500 м
Сміттєсортувальні та сміттєпереробні підприємства, МБО	500 м (уточнюється залежно від потужності і технології)
Компостування (поля компостування, біотермічні установки)	300–500 м залежно від технології
Сміттєперевантажувальні станції	100 м
Об'єкти рециклінгу ВБЗ (дроблення)	за розрахунком, як правило 100–300 м
Контейнерні майданчики	не менше 20 м від житлових будинків, дитячих і спортивних майданчиків

Примітка. Відповідно до ДСП 173-96 і ДБН Б.2.2-12:2019; для конкретних об'єктів розмір СЗЗ визначається проєктом і висновком з ОВД.

3.5. Вимоги до розміщення об'єктів і рекультивації

Визначення місць розташування об'єктів управління відходами має здійснюватися з урахуванням пріоритету вимог екологічної безпеки відповідно до статті 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» і статті 3 Закону України «Про охорону земель», вимог ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування», ГБН В.2.2-35077234-001:2011 (підприємства сортування і перероблення ПВ), ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 (контейнерні майданчики). Полігони не розміщуються в зонах формування і

живлення підземних вод, у водоохоронних зонах і прибережних захисних смугах водних об’єктів (статті 87–89 Водного кодексу України), на територіях ПЗФ, на землях з високою родючістю ґрунтів без належного обґрунтування; при плануванні враховується доступ громадян до узбережжя водних об’єктів для загального водокористування.

Відповідно до статті 46 Закону України «Про охорону земель» при діяльності, пов’язаній з обробленням і видаленням відходів, забезпечуються максимальне збереження ґрунтового покриву, зняття і використання родючого шару ґрунту, запобігання негативному впливу на ґрунти прилеглих територій і рекультивація земельних ділянок після ліквідації об’єктів. Рекультивація діючого полігону здійснюється за проєктом землеустрою відповідно до статті 54 Закону України «Про землеустрій», статті 52 Закону України «Про охорону земель», статті 40 Закону України «Про управління відходами» та Правил розроблення робочих проєктів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86, з подальшим доглядом за полігоном протягом строку, встановленого законодавством. Після набрання чинності застосовуються Правила технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами, затверджені наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 10.02.2025 № 263.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

4.1. Основні екологічні проблеми громади у сфері управління відходами

Основні екологічні проблеми, що стосуються МПУВ: переважання захоронення змішаних ПВ без попереднього оброблення; неповне охоплення населення послугою (71,7 %); вичерпання ресурсу діючого полігону (близько 200 тис. т); відсутність повноцінного роздільного збирання і висока частка біовідходів у ПВ (52 %); наявність несанкціонованих звалищ і спалювання відходів у приватному секторі; змішування небезпечних відходів домогосподарств з ПВ; недостатність інфраструктури для ВБЗ, ВЕЕО, біовідходів, осадів стічних вод; нестача достовірних даних обліку. Проблеми за потоками відходів наведено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1 – Основні проблеми за потоками відходів

Потік відходів	Проблеми
Побутові відходи	Залежність від полігону; відсутність роздільного збирання і попереднього оброблення; неналежне управління зеленими відходами; недостатня обізнаність населення
Небезпечні відходи	Відсутність налагодженого збирання небезпечних відходів у складі ПВ; діяльність «псевдоутилізаторів»; відсутність регіональних потужностей оброблення
Відпрацьовані нафтопродукти	Потрапляння з ПВ на полігон і у водні об'єкти; відсутність повного обліку
Відходи, що містять СОЗ, ПХД, ртуть	Невизначеність обсягів; потреба в інвентаризації та експорті на оброблення
Промислові відходи	Накопичення у МВВ підприємств; низький рівень рециклінгу; відсутність оприлюдненої статистики
Відходи видобувної промисловості	Збільшення площ складування; зміна ландшафту
ВБЗ, відходи від руйнувань	Невизначеність обсягів; азбестовмісні відходи; складування на полігоні ПВ
Рослинні відходи, біовідходи	Відсутність обліку; спалювання рослинних залишків; компостування без технологічного контролю
Відходи упаковки	Втрата понад 10 тис. т ресурсоцінних матеріалів на рік; відсутність РВВ
ВЕЕО, батареї	Відсутність інфраструктури збирання від домогосподарств; відсутність РВВ
Медичні відходи	Неврегульованість побутових медичних відходів; ризик потрапляння на полігон
Транспортні засоби	Покинуті транспортні засоби; відсутність централізованої системи
Осади стічних вод	Накопичення на мулових картах; ризики самозаймання і забруднення

4.2. Ризики, пов'язані з реалізацією МПУВ

Узагальнені за підрозділами «Проблеми та загрози» МПУВ ризики наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2 – Ризики для довкілля і здоров'я населення за потоками відходів

Потік відходів	Санітарно-екологічні ризики	Ризики для здоров'я
Побутові відходи	Звалищний газ, фільтрат, пожежі на МВВ; засмічення територій	Респіраторні захворювання від диму, кишкові інфекції, переносники
Небезпечні відходи	Забруднення ґрунтів і вод важкими металами, нафтопродуктами	Токсичний вплив, отруєння ртуттю
СОЗ, ПХД	Біоакумуляція, перенесення на великі відстані	Ендокринні, канцерогенні ефекти
ВБЗ	Пил, азбест, засмічення	Захворювання органів дихання (азбест)
Біовідходи, рослинні відходи	Метан, запахи, фільтрат; пожежі від спалювання	Алергени, біоаерозолі
Медичні відходи	Інфікування довкілля	Поширення інфекцій, травми
Осади стічних вод	Забруднення ґрунтів і вод, самозаймання	Патогени, гельмінти
Нові об'єкти (полігон, МБО)	Локальне збільшення навантаження в допустимих межах	Ризики лише за порушення умов експлуатації

4.3. Території з природоохоронним статусом

Території з природоохоронним статусом у межах громади – об'єкти ПЗФ (дендропарк «Олександрія», пам'ятки природи «Государ Великої Галявини» і «Дуб Семена Палія», парк-пам'ятка «Томилівський»), регіональний екологічний коридор долини Росі та територія Смарагдової мережі UA0000272 «Долина річки Рось» (90 800,1 га). МПУВ не передбачає розміщення об'єктів у своїх межах. Проте ділянки об'єктів МПУВ розташовані в басейні Росі, тому під час ОВД регіонального полігону, МБО, об'єкта компостування і об'єкта ТОВ «ЕКО СЕРВІС 2020» необхідно оцінити вплив на види і оселища території UA0000272, визначені стандартною формою даних, зокрема через поверхневий стік, підземні води, пил, шум і приваблення синантропних видів.

Під час підготовки до будівництва необхідно:

- забезпечити врахування вимог статей 7, 21, 39, 40 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»;
- провести обстеження ділянок для виявлення видів, занесених до Червоної книги України, рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України (постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 № 1286), і оселищ резолюції № 4 Бернської конвенції;
- за результатами обстежень передбачити компенсаційні заходи відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 № 1030 «Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання)»;

– враховувати регіональну схему екомережі (рішення Київської обласної ради від 21.03.2023 № 524-16-VIII) відповідно до статті 15 Закону України «Про екологічну мережу України».

Охорона рослинного і тваринного світу забезпечується створенням територій та об'єктів ПЗФ, занесенням рідкісних видів до Червоної книги України і рідкісних угруповань до Зеленої книги України, державним обліком і контролем, науковими дослідженнями. Охорона рослинного світу передбачає збереження просторової, видової та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, захист від знищення і пошкодження. Під час будівництва об'єктів МПУВ необхідно забезпечити збереження рослинності на ділянках, що не входять до меж будівельних майданчиків, і проводити роботи способами, що забезпечують збереження природних комплексів, сприяють формуванню екологічної мережі. У разі виявлення рідкісних видів і угруповань проводяться додаткові дослідження і проєктуються заходи охорони відповідно до Положення про Зелену книгу України.

Для дендропарку «Олександрія» як території ПЗФ загальнодержавного значення і пам'ятки культурної спадщини МПУВ не передбачає будь-яких об'єктів у межах парку чи на прилеглих ділянках; управління відходами на території парку (контейнерні майданчики для відвідувачів, вивезення зелених відходів) здійснюється відповідно до режиму, встановленого положенням про дендропарк.

4.4. SWOT-аналіз

SWOT-аналіз дозволяє відокремити внутрішні (сильні і слабкі сторони громади) і зовнішні (можливості і загрози) чинники, що впливають на реалізацію МПУВ з точки зору екологічної ситуації (табл. 4.3).

Таблиця 4.3 – SWOT-аналіз реалізації МПУВ з точки зору екологічної ситуації

Сильні сторони	Слабкі сторони
Найбільша громада району з розвиненою економікою; досвідчений виконавець послуги з технікою; діючі ССЛ і лінія оброблення ВБЗ; визначені ділянки для полігону і об'єктів; мережа контейнерів для небезпечних відходів; проведене морфологічне дослідження	Неповне охоплення послугою; залежність від полігону з вичерпаним ресурсом; відсутність адміністратора послуги; нестача статистичних даних; висока частка біовідходів у змішаних ПВ; обмежені кошти фонду ОНПС
Можливості	Загрози
Кластерна модель РПУВ і спільне фінансування; запровадження РВВ; Стратегія розвитку циркулярної економіки до 2035 р.; публічні інвестиції, Ukraine Facility, МФО; ринок вторинної сировини і RDF	Воєнний стан і атаки; затримка інвестицій і будівництва регіонального полігону; соціальна напруга щодо розміщення полігону; зростання тарифів; зміни законодавства

Додатково з екологічної точки зору: сильною стороною є сприятливі гідрогеологічні умови під діючим полігоном; слабкою – розташування громади в басейні Росі з територією Смарагдової мережі, що висуває підвищені вимоги до розміщення об'єктів; можливістю – рекультивація полігону з відновленням земель; загрозою – кліматичні зміни (зливи, спека), що підвищують ризики фільтрату і пожеж.

4.5. Оцінка головних впливів

Головними впливами реалізації МПУВ є: позитивний – скорочення захоронення ПВ на близько 315,7 тис. т за 2026–2035 роки порівняно з нульовим сценарієм і відповідне зменшення викидів метану та утворення фільтрату; позитивний – ліквідація неконтрольованого розміщення відходів (близько 295,6 тис. т за 10 років у нульовому сценарії); позитивний – рекультивація діючого полігону; можливий локальний негативний у допустимих межах – вилучення земель і зміна ландшафту на ділянці регіонального полігону, викиди і запахи від нових об’єктів, транспортне навантаження. Значних негативних впливів, які неможливо пом’якшити, не виявлено.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

5.1. Міжнародні зобов'язання

Таблиця 5.1 – Міжнародні зобов'язання, що стосуються МПУВ

Зобов'язання	Суть	Шляхи врахування в МПУВ
Угода про асоціацію між Україною та ЄС (ратифікована Законом від 16.09.2014 № 1678-VII)	Наближення до права ЄС у сфері відходів	Ієрархія управління відходами, роздільне збирання, регіональні полігони
Директива 2008/98/ЄС про відходи	Ієрархія, цільові показники повторного використання і рециклінгу, плани управління відходами	Цільові показники рециклінгу, ПРЗПВ, пункти повторного використання
Директива 1999/31/ЄС про захоронення відходів	Скорочення захоронення біорозкладних відходів, вимоги до полігонів	Регіональний полігон, МБО, компостування, рекультивація
Директиви 94/62/ЄС і Регламент (ЄС) 2025/40, 2012/19/ЄС, Регламент (ЄС) 2023/1542	Упаковка, ВЕЕО, батареї, РВВ	Роздільне збирання упаковки, ВЕЕО, батарей; угоди з організаціями РВВ
Директива 2001/42/ЄС, Протокол про СЕО (Закон від 01.07.2015 № 562-VIII)	Стратегічна екологічна оцінка планів	Проведення СЕО МПУВ
Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (Закон від 29.10.1996 № 435/96-ВР), Паризька угода (Закон від 14.07.2016 № 1469-VIII), НВВ2	Скорочення викидів парникових газів	Зменшення захоронення біорозкладних відходів, біогаз, RDF
Базельська конвенція (Закон від 01.07.1999 № 803-XIV)	Контроль транскордонного перевезення небезпечних відходів	Передача небезпечних відходів ліцензованим суб'єктам, експорт за правилами конвенції
Стокгольмська конвенція про СОЗ (Закон від 18.04.2007 № 902-V)	Усунення ПХД, непридатних пестицидів, зменшення ненавмисного утворення діоксинів	Інвентаризація СОЗ, запобігання спалюванню відходів
Мінаматська конвенція про ртуть (Закон від 29.05.2023 № 3116-IX)	Екологічно безпечне поводження з ртутьвмісними відходами	Збирання ламп і термометрів
Бернська конвенція (Закон від 29.10.1996 № 436/96-ВР)	Збереження видів і оселищ, Смарагдова мережа	Вимоги щодо UA0000272 під час ОВД
Орхуська конвенція (Закон від 06.07.1999 № 832-XIV)	Доступ до інформації, участь громадськості	Громадське обговорення МПУВ і Звіту, оприлюднення результатів моніторингу
Цілі сталого розвитку ООН	ЦСР 3, 6, 11, 12, 13, 15	Див. табл. 5.3

5.2. Національні зобов'язання

Національні зобов'язання у сфері охорони довкілля, що стосуються МПУВ, установлено законами України «Про управління відходами» (ієрархія, роздільне збирання ПВ, заборона захоронення необроблених ПВ, повноваження органів місцевого самоврядування – статті 3, 6, 26, 32, 37, 55), «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (частка захоронених відходів у 2025 році – 40 %, у 2030 році – 35 %), «Про оцінку впливу на довкілля», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про систему громадського здоров'я», «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України», «Про охорону земель», «Про охорону культурної спадщини», Водним і Земельним кодексами України.

Документами державного планування національного рівня, що містять зобов'язання для МПУВ, є: Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (№ 820-р); НПУВ (№ 1353-р); Стратегія розвитку циркулярної економіки України на період до 2035 року (№ 934-р); Стратегія у сфері зміни клімату до 2035 року (№ 483-р); Стратегія збереження біологічного різноманіття України на період до 2035 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.06.2026 № 708-р); Плани управління річковими басейнами Дніпра та Дону на 2025–2030 роки (№ 1077-р); НВВ2 (№ 868-р). Підзаконні акти: постанови Кабінету Міністрів України № 947, № 1031, № 1073, № 1272, № 1328; накази № 288, № 296, № 489, № 1130, № 1382, № 1827, № 1317, № 263.

МПУВ враховує ці зобов'язання через локалізацію цільових показників НПУВ, запровадження роздільного збирання, будівництво регіонального полігону відповідно до Директиви 1999/31/ЄС, заходи щодо біовідходів, ВБЗ і відходів від руйнувань (постанова № 1073), медичних відходів (наказ № 1827).

Ключові положення законодавства, що безпосередньо стосуються реалізації МПУВ:

- стаття 3 Закону України «Про управління відходами» визначає основними цілями державної політики захист здоров'я людей і навколишнього природного середовища від негативного впливу відходів, здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей і шкоди довкіллю, дотримання ієрархії управління відходами;
- стаття 6 цього Закону встановлює обов'язковість роздільного збирання паперу і картону, пластику, скла, металу та створення умов для роздільного збирання біовідходів, текстилю і небезпечних відходів у складі ПВ; роздільно зібрані відходи, призначені для рециклінгу, не можуть видалятися;
- стаття 26 цього Закону відносить до повноважень міських рад затвердження МПУВ, вирішення питань розміщення об'єктів оброблення відходів і створення пунктів роздільного збирання, а до повноважень виконавчих органів – розроблення і реалізацію МПУВ, організацію управління ПВ і ВБЗ;
- стаття 89 Водного кодексу України забороняє в межах водоохоронних зон розміщення звалищ сміття, кладовищ, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів, а стаття 99 – скидання у водні об'єкти відходів і сміття;

– стаття 166 Земельного кодексу України передбачає рекультивацію порушених земель, а стаття 168 – зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту під час робіт, пов'язаних з порушенням земель;
– стаття 40 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» встановлює обмеження господарської діяльності на прилеглих до територій ПЗФ ділянках;
– стаття 15 Закону України «Про екологічну мережу України» визначає схеми екомережі основою для розроблення проєктної документації. Орієнтир Основних засад державної екологічної політики щодо частки захоронення відходів враховується поетапно: за цільовими показниками МПУВ частка захоронення ПВ знижується з 90 % у 2026 році до 54 % у 2030 році, а з реалізацією перспективного сценарію 2 МПУВ – до 30–35 % у 2035 році; шляхи досягнення орієнтира враховуються заходами розділу 7.

5.3. Регіональні та місцеві зобов'язання

Таблиця 5.2 – Регіональні та місцеві зобов'язання

Зобов'язання	Суть	Як враховано	Примітка
РПУВ (розпорядження від 01.05.2026 № 801)	Кластерна модель, об'єкти, цільові показники	Враховано (табл. 1.4, 1.7)	Обов'язковість цільових показників РПУВ
Стратегія розвитку Київської області на 2021–2027 роки (рішення від 06.03.2025 № 1259-31-VIII)	Система управління відходами, ринок вторинних ресурсів	Враховано	–
Програма охорони довкілля Київської області на 2023–2026 роки (№ 472-15-VIII)	Природоохоронні заходи	Враховано	Перевіряється при оновленні програми
Регіональна схема екомережі (№ 524-16-VIII)	Збереження екокоридорів	Враховується на етапі проєктування та ОВД	Долина Росі – екокоридор
Стратегія розвитку Білоцерківської МТГ до 2027 року	Екологічна безпека, інфраструктура	Враховано	Коротший горизонт
Програма поводження з відходами у м. Біла Церква на 2020–2025 роки (№ 3984-73-VII)	Поводження з ПВ	Враховано	Строк дії завершено, наступність забезпечує МПУВ
Правила благоустрою території м. Біла Церква (№ 800 від 11.07.2008)	Утримання територій, заборона спалювання	Враховано	–

5.4. Відповідність МПУВ Цілям сталого розвитку та національній екологічній політиці

Таблиця 5.3 – Відповідність МПУВ Цілям сталого розвитку

ЦСР	Завдання	Шляхи врахування в МПУВ
3. Міцне здоров'я і благополуччя	Зменшення захворювань від забруднення	Ліквідація звалищ, безпечне управління медичними і небезпечними відходами

ЦСР	Завдання	Шляхи врахування в МПУВ
6. Чиста вода та належні санітарні умови	Зменшення забруднення вод	Системи фільтрату, рекультивація, ліквідація звалищ у водоохоронних зонах
11. Сталий розвиток міст і громад	Зменшення негативного впливу міст, управління ПВ	100 % охоплення послугою, роздільне збирання
12. Відповідальне споживання та виробництво	Скорочення утворення відходів, рециклінг	Пункти повторного використання, рециклінг 16 %, РВВ
13. Пом’якшення наслідків зміни клімату	Скорочення викидів	Зменшення захоронення біорозкладних відходів, біогаз
15. Захист екосистем суші	Збереження біорізноманіття	Вимоги щодо Смарагдової мережі, ПЗФ, екомережі

Заходи МПУВ не суперечать міжнародним договорам, державним і регіональним програмам, а спрямовані на їх виконання; зобов’язання, що стосуються конкретних об’єктів, враховуватимуться на етапі проєктування і ОВД.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3–5 ТА 10–15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50–100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

6.1. Методика оцінки та контрольний перелік впливів

Оцінку наслідків виконано відповідно до Методичних рекомендацій із здійснення СЕО (наказ № 296) із застосуванням контрольного переліку впливів, матриці «групи заходів × компоненти довкілля», експертних оцінок, аналогій з досвідом експлуатації подібних об'єктів, індикативних розрахунків обсягів видалення відходів і викидів парникових газів. Наслідки розглянуто за компонентами, визначеними пунктом 6 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»: флора, фауна, біорізноманіття, ґрунт, надра, клімат, повітря, вода, ландшафт, природні території та об'єкти, безпека життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальні активи, об'єкти культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Найбільш вразливими компонентами в межах громади є поверхневі та підземні води басейну р. Рось, родючі чорноземні ґрунти, біорізноманіття долини Росі (територія Смарагдової мережі UA0000272) і здоров'я населення, що проживає поблизу об'єктів управління відходами. Результати застосування контрольного переліку наведено в табл. 6.1.

Таблиця 6.1 – Контрольний перелік впливів реалізації МПУВ

Чи може реалізація МПУВ спричинити	Оцінка	Пояснення
Атмосферне повітря		
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел	Так, локально	Нові об'єкти (МБО, компостування, полігон) у межах нормативів; одночасно зменшення викидів від звалищ і спалювання
Погіршення якості повітря в житловій забудові	Ні	Дотримання СЗЗ, технологічний контроль запахів
Поява неприємних запахів	Можливо, локально	Біологічне оброблення і полігон; мінімізується технологічними заходами
Клімат		
Збільшення викидів парникових газів	Ні	Зменшення захоронення біорозкладних відходів; індикативне скорочення 158–316 тис. т CO_2-екв. за 2026–2035 рр.
Зміни мікроклімату	Ні	Площі об'єктів незначні
Водні ресурси		
Збільшення скидів забруднених вод	Ні	Фільтрат збирається і очищується

Чи може реалізація МПУВ спричинити	Оцінка	Пояснення
Забруднення підземних вод	Ні, за умови дотримання проєктних рішень	Протифільтраційні екрани, моніторинг
Зміни гідрологічного режиму	Ні	Об’єкти поза водоохоронними зонами
Ґрунти і надра		
Вилучення земель	Так	Ділянка регіонального полігону (не менше 10 га з 60 га)
Ерозія, зсуви, зміни рельєфу	Ні	Рекультивація зменшує порушені площі
Вплив на родовища корисних копалин	Ні	Перевіряється під час відведення земель
Флора, фауна, біорізноманіття, природні території		
Знищення природних оселищ	Ні, за умови обстежень	Об’єкти поза ПЗФ і UA0000272; обстеження ділянок перед будівництвом
Вплив на види Червоної книги України	Ймовірність незначна	Обстеження, компенсаційні заходи
Поширення синантропних і інвазійних видів	Зменшення	Ліквідація звалищ, ізоляція відходів
Ландшафт, культурна спадщина		
Зміна ландшафту	Так, локально	Тіло полігону; озеленення, рекультивація
Вплив на пам’ятки культурної спадщини	Ні	Об’єкти поза територіями пам’яток
Здоров’я, безпека життєдіяльності		
Збільшення захворюваності населення	Ні	Зменшення ризиків від звалищ і спалювання
Ризики аварій (пожежі, вибухи газу)	Зменшення	Системи дегазації, протипожежні заходи
Шум, вібрація	Локально, у допустимих межах	Транспорт, дроблення ВБЗ
Матеріальні активи, соціально-економічна сфера		
Втрата ресурсів	Ні, позитивно	Повернення в обіг вторинної сировини, компост, енергія
Підвищення тарифів	Можливо	Компенсується доступністю тарифу (1–1,5 % доходу) і РВВ

6.2. Матриця впливів

Для оцінки застосовано шкалу: +2 – значний позитивний вплив; +1 – позитивний вплив; 0 – вплив відсутній або нейтральний; −1 – можливий локальний негативний вплив у допустимих межах; −2 – значний негативний вплив (лише для нульового сценарію); «+1/−1» – різноспрямований вплив, у сумі 0. Колонки: Пов. – атмосферне повітря; Клім. – клімат; ПовВ – поверхневі води; ПідВ – підземні води; Ґр. – ґрунти і надра; Біо – флора, фауна, біорізноманіття, природні території; Ланд.

– ландшафт і культурна спадщина; Здор. – здоров'я населення і безпека життєдіяльності; СЕ – соціально-економічна сфера і матеріальні активи.

Таблиця 6.2 – Матриця впливів груп заходів МПУВ на компоненти довкілля

Група заходів	Пов.	Клім.	ПовВ	ПідВ	Ґр.	Біо	Ланд.	Здор.	СЕ	Сума
1. Інституційні, інформаційні, моніторинг	0	0	0	0	0	0	0	+1	+1	2
2. 100 % охоплення послугою, роздільне збирання, ПРЗПВ, повторне використання	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+2	+1	9
3. Компостування біовідходів і зелених відходів, домашнє компостування	+1/−1	+1	0	0	+1	0	0	+1	+1	4
4. Об'єкт МБО	+1/−1	+2	+1	+1	+1	0	−1	+1	+1	6
5. Регіональний полігон біля с. Шкарівка	+1/−1	+1	+1/−1	+1/−1	−1	−1	−1	+1	+1	0
6. Реконструкція і рекультивація діючого полігону	+1	+1	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+1	10
7. Комплекс рециклінгу ВБЗ і відходів від руйнувань	−1	+1	0	0	+1	0	+1	+1/−1	+1	3
8. Небезпечні, медичні відходи, ВЕЕО, батареї	+1	0	+1	+1	+1	+1	0	+2	+1	8
9. Осади стічних вод, анаеробне зброджування	+1/−1	+2	+1	+1	+1	0	0	+1	+1	7
Сума за компонентом	2	9	5	5	7	1	1	10	9	49
Нульовий сценарій	−1	−2	−1	−1	−1	−1	−1	−2	−1	−11

Сумарна оцінка реалізації МПУВ (+49) свідчить про переважання позитивних наслідків за всіма компонентами. Мінімальні суми мають компоненти «біорізноманіття» і «ландшафт», що зумовлено вилученням земель під регіональний полігон; ці впливи мають локальний характер і пом'якшуються заходами розділу 7. Нульовий сценарій має негативну оцінку (−11).

6.3. Характер наслідків за компонентами довкілля

Атмосферне повітря. Позитивні наслідки – припинення неконтрольованого розміщення і спалювання відходів, зменшення викидів метану і сірководню від полігону за рахунок вилучення біорозкладної фракції, дегазації і рекультивації. Можливі негативні наслідки – викиди пилу, аміаку, сірководню, летких органічних сполук і запахи від МБО, компостування і полігону, пил і шум від дроблення ВБЗ, викиди від сміттєвозів. Висновок: реалізація МПУВ не призводитиме до викидів, що перевищують нормативно допустимі величини; загальна якість атмосферного повітря громади поліпшуватиметься.

Клімат. Реалізація МПУВ зменшить сумарне видалення ПВ і відповідно викиди метану; додаткове скорочення забезпечать біогаз і RDF. Висновок: наслідки позитивні (п. 6.4).

Поверхневі води. Ліквідація звалищ, рекультивація діючого полігону і будівництво полігону з системами збирання і очищення фільтрату та відведення поверхневого стоку зменшують ризик забруднення р. Рось, р. Протока і Сухоярського струмка. Висновок: МПУВ не передбачає реалізації завдань, які можуть призвести до негативного впливу на поверхневі води, за умови дотримання проєктних рішень.

Підземні води. Ризик забруднення фільтратом можливий лише в разі порушення цілісності протифільтраційного екрану; він мінімізується вибором ділянки з урахуванням гідрогеологічних умов, влаштуванням екрану і моніторингових свердловин. Висновок: негативний вплив не очікується за умови виконання вимог ДБН В.2.4-2-2005 і результатів ОВД.

Ґрунти і надра. Вилучення земель під регіональний полігон (не менше 10 га) є постійним наслідком на строк експлуатації і догляду; водночас рекультивація діючого полігону (18,22 га) і звалищ повертає землі у використання. Компост і рекультивант з осадів стічних вод за ДСТУ 7369:2013 можуть використовуватися для рекультивації. Висновок: баланс наслідків для земельних ресурсів позитивний; реалізація МПУВ не призведе до ерозії, зсувів, змін рельєфу.

Флора, фауна, біорізноманіття, природні території. Прямого впливу на ПЗФ і територію Смарагдової мережі не передбачається. Опосередковані впливи на види і оселища долини Росі можливі через поверхневий стік, пил, шум, приваблення синантропних видів (чайки, ворони, гризуни) і оцінюватимуться під час ОВД. Ліквідація звалищ зменшить засмічення долинних біотопів. Висновок: реалізація МПУВ не призведе до значного негативного впливу на біорізноманіття за умови виконання заходів п. 7.2.

Ландшафт і культурна спадщина. Тіло регіонального полігону змінює рельєф і візуальне сприйняття території; пом’якшується озелененням по периметру і рекультивацією. Впливу на пам’ятки культурної спадщини не очікується; археологічні об’єкти можуть бути виявлені лише під час земляних робіт. Висновок: наслідки локальні, в допустимих межах.

Здоров’я населення і безпека життєдіяльності. Позитивні наслідки – зменшення ризиків від звалищ, спалювання, змішування небезпечних і медичних відходів з ПВ, поліпшення санітарного стану. Можливі ризики – запахи, шум, біоаерозолі поблизу об’єктів, професійні ризики працівників. Висновок: локальне формування ризиків для здоров’я можливе лише за умов порушення вимог щодо експлуатації об’єктів (п. 6.5).

Матеріальні активи і соціально-економічна сфера. Повернення в обіг вторинної сировини, компосту, енергії; нові робочі місця; продовження строку забезпеченості громади місткістю для захоронення; можливе зростання витрат на послугу, що потребує дотримання доступності тарифу і залучення РВВ. Висновок: наслідки позитивні.

Надра. Реалізація МПУВ не передбачає видобування корисних копалин; використання щебеню і наповнювачів з ВБЗ та компосту для рекультивації зменшує потребу в первинній мінеральній сировині (піску, щебеню) і відповідно навантаження на родовища громади. Висновок: наслідки для надр позитивні або нейтральні.

Взаємодія факторів. Зменшення надходження біорозкладної фракції на полігони одночасно зменшує викиди метану (клімат), запахи (повітря, здоров'я), утворення фільтрату (води, ґрунти) і чисельність синантропних видів (біорізноманіття, здоров'я). Навпаки, порушення умов експлуатації полігону може спричинити ланцюгові наслідки: пожежу з викидами продуктів горіння, забруднення ґрунтів і вод продуктами гасіння, погіршення самопочуття населення. Тому ключовим чинником позитивної взаємодії факторів є дотримання проєктних рішень і умов експлуатації.

6.4. Кліматичний компонент

Оцінку виконано з урахуванням методичних рекомендацій щодо врахування кліматичного компонента (наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 31.10.2024 № 1382) і 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories (Vol. 5 Waste). Потенціал утворення метану при захороненні ПВ оцінено за формулою

$$L_0 = DOC \times DOCf \times MCF \times F \times 16/12,$$

де DOC ≈ 0,15 (з урахуванням частки біовідходів 52 % і паперу 5 %),

DOCf = 0,5,

MCF = 0,6–0,8,

F = 0,5.

При MCF = 0,7 L_0 ≈ 0,035 т CH_4 на 1 т ПВ, що з урахуванням потенціалу глобального потепління CH_4 (28) становить близько 0,98 т CO_2-екв. З урахуванням окиснення і вилучення частини газу прийнято діапазон 0,5–1,0 т CO_2-екв. на 1 т видалених ПВ.

Таблиця 6.3 – Індикативна оцінка видалення ПВ і викидів парникових газів за сценаріями, 2026–2035 роки

Показник	Нульовий сценарій	МПУВ (альтернатива 3)	Варіант 3а (технологічне ядро)
Утворення ПВ, тис. т	1044,7	1044,7	1044,7
Захоронення, тис. т	671,7	651,7	585,8
Неконтрольоване розміщення, тис. т	295,6	0	0
Видалення разом, тис. т	967,4	651,7	585,8
Скорочення видалення порівняно з нульовим сценарієм, тис. т	–	315,7	381,6
Викиди парникових газів, тис. т CO_2-екв.	484–967	326–652	293–586
Скорочення викидів, тис. т CO_2-екв.	–	158–316	191–382

Примітка. Нульовий сценарій: захоронення 64,3 %, неконтрольоване розміщення 28,3 % утворення; МПУВ: частка захоронення за табл. 3.1.1.2 Додатку до МПУВ (90 % у 2026 р. – 54 % з 2030 р.); варіант 3а: зниження до 35 % у 2035 р. Оцінка індикативна, оскільки викиди від захоронених відходів розподілені в часі.

З 2030 року щорічне скорочення видалення ПВ за МПУВ становитиме близько 40,4 тис. т, що відповідає скороченню викидів на 20–40 тис. т CO_2-екв. на рік.

Додатково скорочення забезпечуватимуть заміщення викопного палива RDF і біогазом, зменшення перевезень завдяки двоетапній схемі, а також вилучення і знешкодження біогазу на діючому полігоні.

Адаптація до зміни клімату потребує врахування під час проєктування об'єктів: розрахунку систем відведення дощових вод і ємностей фільтрату на інтенсивні зливи; протипожежних заходів на полігоні і компостувальних майданчиках у періоди спеки; захисту від підтоплення; озеленення СЗЗ; стійкості енергопостачання об'єктів. Об'єкти МПУВ не розміщуються на територіях, схильних до затоплення.

6.5. Наслідки для здоров'я населення

Реалізація МПУВ має переважно опосередкований позитивний вплив на здоров'я через поліпшення стану довкілля: зменшення забруднення атмосферного повітря від спалювання відходів і звалищ (захворювання органів дихання), зменшення чисельності гризунів і комах-переносників (кишкові та зоонозні інфекції), запобігання потраплянню ртуті, батарей, лікарських засобів і медичних відходів у ПВ (токсичні впливи, інфекції), зменшення забруднення ґрунтових вод (захворювання шлунково-кишкового тракту).

Можливі ризики для населення, що проживає поблизу об'єктів (с. Шкарівка, прилеглі до балки Сухий Яр території), пов'язані з запахами, шумом, біоаерозолями від компостування і МБО, транспортом. Вони мінімізуються дотриманням СЗЗ, закритими технологіями біологічного оброблення, контролем якості повітря на межі СЗЗ. Для працівників галузі передбачаються засоби індивідуального захисту, вакцинація, медичні огляди. Відповідно до статті 4 Закону України «Про систему громадського здоров'я» реалізація МПУВ відповідає принципам мінімізації впливу шкідливих чинників довкілля на здоров'я.

Окремо слід зазначити вплив МПУВ на групи населення з підвищеною вразливістю. Діти і особи похилого віку є найбільш чутливими до забруднення атмосферного повітря димом від спалювання відходів і до кишкових інфекцій, пов'язаних із звалищами; припинення неконтрольованого розміщення відходів у малих селах громади і в садибній забудові м. Біла Церква зменшить ці ризики. ВПО, які проживають у місцях компактного поселення, мають бути охоплені послугою з управління ПВ і роздільним збиранням на рівних умовах. Для мешканців с. Шкарівка, найближчого до ділянки регіонального полігону населеного пункту, важливими є дотримання СЗЗ, організація маршрутів транспорту в обхід села і своєчасне інформування про роботу об'єктів.

Професійні ризики працівників сфери управління відходами (травми, контакт з біоаерозолями, гострими медичними відходами, небезпечними речовинами) мінімізуються дотриманням вимог охорони праці, механізацією сортування, засобами індивідуального захисту, вакцинацією проти правця і гепатиту В, попередніми і періодичними медичними оглядами. Залучення неформальних збирачів вторинної сировини до організованої системи через ПРЗПВ також зменшує їх ризики для здоров'я.

6.6. Вторинні, кумулятивні та синергічні наслідки

Вторинні наслідки: зменшення навантаження на систему охорони здоров'я через зниження ризиків, пов'язаних з відходами; розвиток ринку вторинної сировини

і супутніх виробництв; зростання екологічної культури населення; підвищення інвестиційної привабливості громади.

Кумулятивні наслідки можливі на території поблизу с. Шкарівка за одночасного розміщення регіонального полігону, об'єкта МБО, компостування і об'єкта ТОВ «ЕКО СЕРВІС 2020» на суміжних ділянках кадастрової зони 3220489500, а також з урахуванням існуючих джерел (родовища піску і цегельно-черепичної сировини, сільськогосподарське виробництво, транспорт). Кумулятивний вплив на повітря, підземні води і транспортну мережу має оцінюватися під час ОВД кожного об'єкта з урахуванням інших запланованих об'єктів. Ймовірність того, що реалізація МПУВ призведе до впливів, які самі по собі незначні, але у сукупності матимуть значний кумулятивний вплив, є незначною за умови комплексного проєктування майданчика.

Синергічні наслідки: поєднання роздільного збирання, компостування і МБО зменшує обсяг і біологічну активність відходів на полігоні, що разом скорочує утворення метану і фільтрату більше, ніж кожен захід окремо; спільна метанізація органіки ПВ і осадів стічних вод підвищує вихід біогазу; поєднання рекультивації діючого полігону з використанням компосту і рекультиванту забезпечує відновлення земель і утилізацію продуктів оброблення відходів.

6.7. Коротко-, середньо- та довгострокові, постійні і тимчасові наслідки

Таблиця 6.4 – Наслідки реалізації МПУВ за часовими горизонтами

Горизонт	Позитивні наслідки	Можливі негативні наслідки
Короткостроковий (1 рік, 2027)	100 % охоплення послугою; початок роздільного збирання; пункти повторного використання; зменшення звалищ і спалювання	Тимчасові впливи будівництва (пил, шум, транспорт) на ділянках комплексу ВБЗ і майданчиків
Середньостроковий (3–5 років, 2029–2031)	Частка захоронення 54–60 %; компостування; реконструкція і початок рекультивації діючого полігону; введення регіонального полігону (за РПУВ – 2030 р.)	Вилучення земель на ділянці с. Шкарівка; початок експлуатаційних впливів полігону (газ, фільтрат, запахи) у допустимих межах
Довгостроковий (10–15 років, 2036–2041)	Стабільна система управління відходами кластеру; МБО і біогаз; повна рекультивація діючого полігону; скорочення викидів парникових газів	Експлуатаційні впливи полігону і МБО в межах СЗЗ
Наддовгостроковий (50–100 років)	Відновлені землі рекультивованих полігонів; зменшення накопиченої маси біорозкладних відходів у тілі полігонів	Післяексплуатаційне утворення звалищного газу і фільтрату на закритих полігонах протягом 30–50 років і більше; потреба в догляді і моніторингу після закриття

Постійними наслідками є вилучення земель під полігон на строк експлуатації і догляду, зміна рельєфу тілом полігону, функціонування системи роздільного збирання і обліку. Тимчасовими – впливи будівництва і реконструкції, рекультиваційних робіт. Позитивні наслідки (скорочення захоронення і викидів, ліквідація звалищ, рекультивація, ресурсозбереження) переважають над негативними, які мають локальний характер і обмежуються СЗЗ об'єктів.

6.8. Висновок

Реалізація МПУВ не супроводжуватиметься появою нових значних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення. Переважатимуть позитивні наслідки: скорочення видалення ПВ на близько 315,7 тис. т за 2026–2035 роки порівняно з нульовим сценарієм, скорочення викидів парникових газів на 158–316 тис. т CO_2-екв., ліквідація неконтрольованого розміщення відходів, рекультивація діючого полігону. Створення регіонального полігону та об'єктів оброблення відходів призведе до збільшення антропогенного навантаження на прилеглих територіях за окремими компонентами довкілля, проте в допустимих межах. Додаткові впливи на довкілля оцінюватимуться під час підготовки окремих проєктів у межах процедури ОВД з включенням заходів щодо попередження, мінімізації та компенсації негативного впливу.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

7.1. Загальні екологічні вимоги та рекомендації СЕО

Відповідно до статті 51 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» при проєктуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію, експлуатації і ліквідації об'єктів управління відходами мають забезпечуватися екологічна безпека людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливого впливу на довкілля, передбачатися ефективні заходи щодо попередження забруднення, утилізації і знешкодження шкідливих речовин і відходів. Використання природних ресурсів здійснюється з додержанням обов'язкових екологічних вимог: раціонального і економного використання; запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів; відтворення відновлюваних ресурсів; збереження територій та об'єктів ПЗФ; здійснення діяльності без порушення екологічних прав інших осіб.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про систему громадського здоров'я» заходи спрямовуються на мінімізацію впливу шкідливих чинників на здоров'я, профілактику хвороб і створення безпечного середовища життєдіяльності. Рекомендації СЕО щодо реалізації МПУВ наведено в табл. 7.1.

Таблиця 7.1 – Рекомендації СЕО щодо реалізації МПУВ

№	Рекомендація	Строк	Відповідальний
1	Здійснювати ОВД регіонального полігону, об'єкта МБО, об'єктів компостування і анаеробного зброджування, комплексу ВБЗ, реконструкції і рекультивації діючого полігону з оцінкою кумулятивного впливу об'єктів на суміжних ділянках	До початку будівництва	Суб'єкти господарювання, замовник
2	Під час ОВД об'єктів у басейні р. Рось оцінювати вплив на види і оселища території Смарагдової мережі UA0000272 та регіонального екокоридору, визначати положення ділянок відносно їх меж	На етапі ОВД	Суб'єкти господарювання
3	Виконувати інженерно-геологічні та гідрогеологічні вишукування на ділянці с. Шкарівка, облаштувати мережу моніторингових свердловин до початку захоронення	На етапі ТЕО і ПКД	Замовник, оператор полігону
4	Забезпечити оснащення діючого полігону системами вилучення фільтрату і знешкодження біогазу, моніторингу повітря, ґрунтів і підземних вод та розробити проєкт рекультивації	У строки, визначені законодавством, але не пізніше 01.01.2030	Оператор полігону, замовник

№	Рекомендація	Строк	Відповідальний
5	Використовувати для біологічного оброблення закриті або напівзакриті технології з біофільтрами для мінімізації запахів	На етапі ПКД	Суб'єкти господарювання
6	Прокладати маршрути перевезення відходів на регіональний полігон в обхід житлової забудови з обмеженням руху в нічний час	На етапі проєктування	Замовник, громади кластеру
7	Забезпечити рівний доступ усіх мешканців громади, у т. ч. ВПО і мешканців малих сіл, до послуги з управління ПВ і роздільного збирання	Протягом дії МПУВ	Замовник, виконавець послуги
8	Здійснювати моніторинг наслідків виконання МПУВ за індикаторами розділу 9 і Додатку Б з оприлюдненням результатів один раз на рік	Щорічно	Замовник

7.2. Заходи за компонентами довкілля

Атмосферне повітря: дотримання СЗЗ; закриті технології біологічного оброблення з біофільтрами; дегазація полігонів з факельним спалюванням або енергетичним використанням біогазу; щоденна ізоляція відходів на полігоні; зволоження і пилопригнічення при дробленні ВБЗ; сучасні сміттєвози; заборона спалювання відходів і рослинних залишків, контроль інспекцією з благоустрою; отримання дозволів на викиди або інтегрованих довкіллєвих дозволів.

Клімат: вилучення біорозкладної фракції до захоронення; збирання і використання біогазу; використання RDF лише на установках, що відповідають вимогам до спалювання відходів; врахування кліматичних ризиків у проєктах (зливи, спека).

Поверхневі та підземні води: розміщення об'єктів поза водоохоронними зонами і прибережними захисними смугами відповідно до статей 87–89 Водного кодексу України і з урахуванням забезпечення доступу громадян до узбережжя водних об'єктів для загального водокористування; протифільтраційні екрани полігонів; збирання, очищення або рециркуляція фільтрату; збирання і відведення дощових і талих вод з території об'єктів, захист від підтоплення, ерозії, засолення; ліквідація звалищ у водоохоронних зонах Росі і Протоки; врахування завдань Плану управління річковим басейном Дніпра на 2025–2030 роки; моніторинг підземних вод у свердловинах вище і нижче за потоком.

Ґрунти і землі: зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту (стаття 168 Земельного кодексу України); раціональне використання ділянки 60 га з поетапним освоєнням карт полігону; рекультивація діючого полігону і звалищ; протиерозійні заходи на схилах; використання компосту і рекультиванту з осадів, що відповідають ДСТУ 7369:2013.

Біорізноманіття, ПЗФ, Смарагдова мережа, екомережа: обстеження ділянок перед будівництвом для виявлення видів Червоної книги України, угруповань Зеленої книги України та оселищ резолюції № 4 Бернської конвенції;

компенсаційні заходи відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 1030; збереження природної рослинності поза межами будівельних ділянок; захисні сітки від розлітання легких фракцій; заходи щодо контролю чисельності птахів і гризунів на полігоні; заборона розміщення об'єктів у межах територій ПЗФ, території UA0000272 і ключових територій регіональної екомережі; врахування Стратегії збереження біологічного різноманіття України на період до 2035 року.

Зелені насадження: видалення зелених насаджень у населених пунктах – відповідно до Порядку видалення зелених насаджень у населених пунктах (постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045), Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах (наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105); за межами населених пунктів – з дотриманням Закону України «Про рослинний світ» і постанови Кабінету Міністрів України від 17.06.2026 № 802; збереження полезахисних лісових смуг відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 650; компенсаційне озеленення по периметру об'єктів.

Заходи щодо території Смарагдової мережі UA0000272 «Долина річки Рось»:

- до розроблення ПКД визначити положення ділянок регіонального полігону, об'єкта МБО, компостування і об'єкта ТОВ «ЕКО СЕРВІС 2020» відносно меж території UA0000272 за Emerald Network Viewer і картами регіональної екомережі;
- у звітах з ОВД цих об'єктів передбачити окремий розділ щодо впливу на види і оселища, визначені стандартною формою даних території UA0000272, з урахуванням шляхів надходження впливу (поверхневий стік, підземні води, атмосферне повітря, шум, світло, приваблення синантропних видів);
- до початку робіт провести польові обстеження для виявлення оселищ резолюції № 4 і видів резолюції № 6 Бернської конвенції на ділянках і в зоні їх впливу;
- не допускати розміщення об'єктів управління відходами, майданчиків тимчасового зберігання відходів від руйнувань, ВБЗ і зелених відходів у межах території UA0000272, у прибережних захисних смугах і на схилах долини Росі;
- під час ліквідації стихійних звалищ у долині Росі виконувати роботи з мінімальним порушенням ґрунтового і рослинного покриву, в позагніздовий період;
- забезпечити відведення і очищення поверхневого стоку з територій об'єктів до скидання у водні об'єкти басейну Росі;
- у разі виявлення під час моніторингу непередбачених негативних впливів на оселища і види – вживати заходів для їх усунення відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Ландшафт і культурна спадщина: зелені екрани по периметру полігону і об'єктів; рекультивація з благоустроєм; погодження робіт з органом охорони культурної спадщини, зупинення робіт у разі виявлення археологічних об'єктів (статті 36, 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини»).

Здоров'я населення: дотримання СЗЗ (ДСП 173-96, ДБН Б.2.2-12:2019); контроль якості повітря на межі СЗЗ; дератизація і дезінсекція; безпечне управління

медичними відходами відповідно до наказу МОЗ № 1827; засоби індивідуального захисту і медичні огляди працівників; інформування населення про роботу об'єктів.

Відходи руйнувань і ВБЗ: управління відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 № 1073; відокремлення азбестовмісних і небезпечних компонентів до дроблення; повторне використання щебеню і наповнювачів для будівництва доріг і зворотного заповнення; обстеження на наявність вибухонебезпечних предметів.

7.3. Заходи за типами об'єктів

Таблиця 7.2 – Заходи запобігання та пом'якшення впливів за типами об'єктів

Об'єкт	Основні заходи
Регіональний полігон	Проєктування за ДБН В.2.4-2-2005; протифільтраційний екран; збирання і очищення фільтрату; дегазація; щоденна ізоляція відходів; відведення дощових вод; моніторингові свердловини; СЗЗ 500 м; приймання лише відходів, що пройшли оброблення; Правила № 263 після набрання чинності
Об'єкт МБО	Закриті цехи з аспірацією і біофільтрами; біостабілізація органічної фракції; контроль якості RDF; правила технічної експлуатації об'єктів оброблення відходів (наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 26.06.2025 № 1317)
Компостування	Майданчики з водонепроникним покриттям, збирання стоку; контроль температури і аерації; укриття або закриті системи; контроль якості компосту
Анаеробне зброджування	Герметичність реакторів; системи безпеки біогазу; оброблення дигестату
Комплекс ВБЗ	Пилопригнічення; шумозахисні екрани; робота в денний час; відокремлення азбесту і небезпечних відходів
Реконструкція і рекультивація діючого полігону	Системи фільтрату і біогазу; ущільнення відходів; технічний і біологічний етапи рекультивації; догляд після закриття
ПРЗПВ, контейнерні майданчики	ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013; тверде покриття, огородження; приміщення для небезпечних відходів з дотриманням пожежної безпеки; регулярне вивезення

Для всіх об'єктів обов'язкові ОВД (для видів діяльності, визначених статтею 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.12.2023 № 1328, ліцензія на управління небезпечними відходами у відповідних випадках, план управління відходами суб'єкта господарювання.

7.4. Організаційні заходи та комплекс заходів МПУВ

Організаційні заходи включають: визначення адміністратора послуги з управління ПВ відповідно до статті 32 Закону України «Про управління відходами»; створення сектору з управління відходами в Департаменті житлово-комунального господарства; ведення бази даних про управління відходами, сумісної з інформаційною системою управління відходами платформи «ЕкоСистема»; укладання угод з організаціями РВВ; програму ліквідації і недопущення стихійних звалищ; інформаційно-просвітницькі заходи (8 навчальних заходів у закладах освіти на рік, інформаційні кампанії, програма «Про відходи»); співпрацю з громадами

кластеру в межах Закону України «Про співробітництво територіальних громад» щодо спільного фінансування і експлуатації кластерних об’єктів.

Комплекс заходів МПУВ (табл. 3.1.1.2 Додатку до МПУВ) сам по собі спрямований на запобігання і зменшення негативного впливу відходів на довкілля: запровадження ієрархії управління відходами, 100 % охоплення послугою, роздільне збирання, створення об’єктів оброблення, рекультивація МВВ, безпечне управління небезпечними і медичними відходами.

Інформаційно-просвітницький супровід є важливою умовою досягнення екологічних результатів МПУВ, оскільки ефективність роздільного збирання і домашнього компостування безпосередньо залежить від участі населення. Доцільно: щорічно оприлюднювати звіт про виконання цільових показників з підготовки до повторного використання та рециклінгу; інформувати мешканців про графіки мобільного пункту, правила сортування і поводження з небезпечними відходами; проводити громадські обговорення під час ОВД регіонального полігону та інших об’єктів з участю мешканців прилеглих населених пунктів; забезпечити роботу каналу для повідомлень про стихійні звалища і порушення роботи об’єктів.

7.5. Ефективність заходів

Виконання заходів розділу 7 забезпечить обмеження впливів нових об’єктів межами СЗЗ і нормативами, запобігання забрудненню вод басейну Росі, збереження біорізноманіття долини Росі, досягнення цільових показників МПУВ щодо скорочення захоронення. Ефективність заходів оцінюватиметься в межах моніторингу (розділ 9) і під час післяпроєктного моніторингу за висновками з ОВД.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

8.1. Альтернативи, що розглядалися

Виправдані альтернативи мають бути реалістичними, відповідати меті і цілям МПУВ, законодавству і РПУВ, відрізнятися способами, місцями і строками реалізації заходів та давати змогу порівняти їх наслідки. Заявою про визначення обсягу СЕО (пункт 5) передбачено розгляд трьох альтернатив; їх нумерацію збережено у Звіті.

Альтернатива 1 – «Нульовий сценарій» – незатвердження МПУВ і збереження поточної системи: охоплення послугою близько 72 %, захоронення змішаних ПВ на діючому полігоні до вичерпання ресурсу, неконтрольоване розміщення неохоплених обсягів, відсутність системного роздільного збирання (п. 2.13).

Альтернатива 2 – «Сценарій автономної розбудови» – формування повністю автономної інфраструктури управління відходами в межах громади (власні об’єкти збирання, сортування, оброблення і видалення без участі в кластері). Департамент екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації в листі від 19.11.2026 № 3413-28.06.2-2026 зазначив, що ця альтернатива не відповідає РПУВ, згідно з яким у межах громади передбачено розташування технологічного ядра Білоцерківського кластеру, з яким має узгоджуватися МПУВ, і тому не може вважатися виправданою. З урахуванням цього альтернатива 2 не розглядається як виправдана і не порівнюється за кількісними показниками; її відхилення обґрунтовано також тим, що автономна система для однієї громади не забезпечує принципу територіальної наближеності і економічної ефективності для громад підкластеру, які за РПУВ мають використовувати регіональний полігон біля с. Шкарівка.

Альтернатива 3 – «Сценарій міжмуніципальної інтеграції» – проєкт МПУВ: поєднання локальної мережі збирання (100 % охоплення, роздільне збирання, ПРЗПВ, пункти повторного використання, домашнє компостування) з кластерними об’єктами відповідно до РПУВ (регіональний полігон біля с. Шкарівка для громад підкластеру, ССЛ і реконструкція діючого полігону до заповнення потужності, пункт компостування, комплекс ВБЗ, рекультивація діючого полігону), з цільовими показниками МПУВ: захоронення 54 % з 2030 року, рециклінг 16 %, термічне та інше відновлення 30 %.

Варіант 3а – міжмуніципальна інтеграція з повним технологічним ядром кластеру (перспективний сценарій 2 МПУВ) – альтернатива 3, доповнена об’єктом МБО потужністю 50–100 тис. т/рік, біоенергетичним комплексом анаеробного зброджування органіки та осадів стічних вод, що може забезпечити зниження частки захоронення до 30–35 % у 2035 році. Варіант розглядається як варіант чутливості, оскільки ділянка (на території регіонального полігону) визначена, а потужність, технологія і джерела фінансування підлягають остаточному визначенню на етапі

ТЕО за погодженням з Київською обласною державною адміністрацією та громадами кластеру.

Варіант «розбудова інфраструктури без диференціації за видами відходів» (без роздільного збирання) у Заяві не передбачено; він не розглядається як виправданий, оскільки суперечить статті 6 Закону України «Про управління відходами» (обов'язкове роздільне збирання паперу і картону, пластику, скла, металу) та вимогам щодо заборони захоронення необроблених ПВ.

8.2. Порівняння альтернатив

Таблиця 8.1 – Порівняльна характеристика альтернатив

Критерій	Альтернатива 1 (нульовий сценарій)	Альтернатива 3 (проєкт МПУВ)	Варіант 3а (технологічне ядро)
Охоплення послугою з управління ПВ	близько 72 %	100 %	100 %
Частка захоронення ПВ у 2035 р.	близько 64 % + 28 % неконтрольованого розміщення	54 %	35 %
Видалення ПВ за 2026–2035 рр., тис. т	967,4	651,7	585,8
Скорочення видалення порівняно з альтернативою 1, тис. т	–	315,7 (32,6 %)	381,6 (39,4 %)
Скорочення викидів парникових газів, тис. т CO_2-екв.	–	158–316	191–382
Відповідність РПУВ	Не відповідає	Відповідає	Відповідає за умови визначення об'єктів на етапі ТЕО
Відповідність Закону «Про управління відходами»	Не відповідає	Відповідає	Відповідає
Вилучення земель під нові об'єкти	Немає (але розширення звалищ)	Не менше 10 га (полігон) + 3,86 га (ВБЗ)	Додатково площа МБО на ділянці полігону
Ризики для підземних і поверхневих вод	Високі (звалища, полігон без систем)	Низькі за умови проєктних рішень	Низькі; менше фільтрату
Вплив на біорізноманіття, Смарагдову мережу	Засмічення долинних біотопів	Локальний, оцінюється під час ОВД	Локальний, оцінюється під час ОВД
Ризики для здоров'я	Високі	Низькі	Низькі
Капітальні витрати	Мінімальні, зростання витрат на ліквідацію звалищ	Помірні (полігон 200 млн грн за РПУВ, роздільне збирання, ССЛ)	Високі (додатково МБО і біогаз)
Оцінка за матрицею впливів (табл. 6.2)	−11	+49	вища за +49 за кліматичним і водним компонентами

Примітка. Альтернатива 2 не порівнюється як невиправдана (п. 8.1).

8.3. Обґрунтування вибору

За результатами порівняння альтернатива 1 є найменш сприятливою для довкілля і здоров'я населення та не відповідає вимогам законодавства і РПУВ. Альтернатива 3 (проєкт МПУВ) забезпечує скорочення видалення ПВ на 315,7 тис. т за 10 років, ліквідацію неконтрольованого розміщення відходів, відповідність РПУВ, Закону України «Про управління відходами» і НПУВ при реалістичному фінансовому навантаженні. Варіант 3а має кращі екологічні показники, але залежить від залучення інвестицій і рішень щодо об'єктів кластеру, тому його доцільно розглядати як цільовий орієнтир розвитку альтернативи 3.

Отже, для затвердження обрано проєкт МПУВ у вигляді, запропонованому до затвердження (альтернатива 3), з можливістю поетапного переходу до варіанта 3а за умови позитивного ТЕО і висновків з ОВД. Обґрунтування вибору буде також наведено в довідках про громадське обговорення і консультації відповідно до статей 12 і 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

8.4. Опис способу, в який здійснювалася СЕО

СЕО здійснювалася паралельно з доопрацюванням проєкту МПУВ відповідно до Заяви про визначення обсягу СЕО та з урахуванням зауважень Департаменту екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації. Методи, визначені пунктом 6 Заяви, застосовано таким чином:

- метод експертних оцінок і аналогій – для оцінки наслідків створення об'єктів (контрольний перелік, табл. 6.1; матриця впливів, табл. 6.2; характер наслідків, п. 6.3);
- статистичний і екстраполяційні методи – для аналізу динаміки населення, видалення ПВ, викидів в атмосферне повітря, утворення відходів (табл. 2.2, 2.4, 2.10, 2.11);
- метод моделювання – для індикативних розрахунків видалення ПВ і викидів парникових газів за сценаріями (п. 2.13, п. 6.4, табл. 6.3, табл. 8.1);
- SWOT-аналіз – для оцінки сильних і слабких сторін МПУВ з екологічної точки зору (табл. 4.3);
- просторовий (ГІС) аналіз – картографічні матеріали РПУВ і МПУВ, Emerald Network Viewer, Державний кадастр ПЗФ (рис. 1.1, 1.2, 2.1–2.4, табл. 2.7, 2.8);
- аналіз узгодженості з документами державного планування і зобов'язаннями (табл. 1.7, 1.8, 5.1–5.3).

8.5. Ускладнення під час здійснення СЕО

Під час СЕО виникли такі ускладнення: обмеженість статистичних даних на рівні громади щодо стану довкілля і захворюваності населення через призупинення оприлюднення державної статистичної інформації в період воєнного стану, у зв'язку з чим використано обласні дані і дані МПУВ; розрахунковий характер частини даних МПУВ щодо утворення відходів; відсутність на стадії МПУВ проєктних рішень, технологій і детальних інженерно-геологічних даних щодо ділянок об'єктів, що зумовлює якісний характер оцінки впливів і перенесення детальної оцінки на етап ОВД; обмеження доступу до окремих кадастрів та інформаційних систем в умовах воєнного стану. Зазначені ускладнення не вплинули на загальні висновки Звіту.

Для подолання зазначених ускладнень використано дані РПУВ і Екологічного паспорта Київської області як обласний контекст, дані МПУВ і виконавця послуги як основне джерело інформації щодо відходів громади, матеріали Emerald Network Viewer для визначення територій Смарагдової мережі, а також консервативні припущення в індикативних розрахунках. Невизначеності, пов’язані з розташуванням і параметрами об’єктів, враховано шляхом формування вимог до ОВД і рекомендацій розділу 7, а також включення відповідних показників до системи моніторингу.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

9.1. Організація моніторингу

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання МПУВ для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснює замовник – Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради, який один раз на рік оприлюднює його результати на офіційному вебсайті Білоцерківської міської ради, вносить їх до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки і в разі виявлення не передбачених Звітом негативних наслідків вживає заходів для їх усунення. Моніторинг здійснюється відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272.

Моніторинг наслідків для довкілля інтегрується з моніторингом виконання МПУВ (розділ IV МПУВ).

Згідно з Порядком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 1272, моніторинг наслідків виконання документа державного планування здійснюється шляхом збору і аналізу інформації за показниками, визначеними у звіті про СЕО, з урахуванням даних державної системи моніторингу довкілля, державної статистики та інших доступних джерел; результати моніторингу використовуються для виявлення не передбачених звітом про СЕО негативних наслідків і вжиття заходів для їх усунення. Суб'єктами, що надають інформацію, є виконавець послуги з управління ПВ ПрАТ «КАТП-1028», оператори полігонів і об'єктів оброблення відходів (у межах післяпроєктного моніторингу за висновками з ОВД), КП «БМВ Білоцерківводоканал», заклади охорони здоров'я громади, структурні підрозділи міської ради. Джерелами даних є інформаційна система управління відходами платформи «ЕкоСистема», звітність суб'єктів господарювання, результати лабораторних досліджень, дані державної системи моніторингу довкілля, статистична інформація. Основні індикатори наведено в табл. 9.1 і Додатку Б.

Етапи моніторингу: збір даних за індикаторами (до 1 лютого року, наступного за звітним); аналіз і порівняння з базовими і цільовими значеннями; підготовка звіту про результати моніторингу; оприлюднення і внесення до Єдиного реєстру СЕО; ухвалення рішень щодо коригування заходів.

Структура системи моніторингу включає три рівні. На першому рівні суб'єкти господарювання (виконавець послуги, оператори полігонів і об'єктів оброблення, водоканал) здійснюють виробничий моніторинг відповідно до дозволів, висновків з ОВД і планів управління відходами та передають дані замовнику. На другому рівні Департамент житлово-комунального господарства узагальнює дані за індикаторами, порівнює їх з базовими значеннями (2025 рік) і цільовими показниками МПУВ, аналізує причини відхилень і готує щорічний звіт. На третьому рівні результати моніторингу розглядаються робочою групою з моніторингу виконання МПУВ, оприлюднюються і використовуються для коригування заходів і оновлення МПУВ.

Базовими значеннями для моніторингу є дані, наведені в розділі 2: утворення ПВ – 103,87 тис. т (2025 рік); охоплення послугою – 71,7 %; захоронення ПВ – 66,8 тис. т (2024 рік); частка біовідходів у складі ПВ – 52 %; залишковий ресурс діючого полігону – близько 200 тис. т. Для показників стану компонентів довкілля поблизу нових об’єктів базові значення визначаються під час ОВД (фоновий стан повітря, підземних вод, ґрунтів) до початку експлуатації.

Достовірність даних моніторингу забезпечується зважуванням відходів на вагах при в’їзді на об’єкти, веденням обліку в інформаційній системі управління відходами, виконанням вимірювань акредитованими лабораторіями, використанням офіційної статистики. Звіт про результати моніторингу містить: перелік виконаних заходів МПУВ; значення індикаторів і їх порівняння з цільовими; виявлені непередбачені негативні наслідки і вжиті заходи; пропозиції щодо коригування МПУВ.

9.2. Показники моніторингу

Таблиця 9.1 – Показники моніторингу наслідків виконання МПУВ для довкілля та здоров’я населення

Компонент	Показник	Періодичність	Джерело даних
Відходи	Обсяг утворених і зібраних ПВ, т/рік; охоплення послугою, %; частка роздільно зібраних ПВ, %; частка рециклінгу і захоронення ПВ, %	Щорічно	Виконавець послуги, «ЕкоСистема»
Відходи	Кількість виявлених і ліквідованих несанкціонованих звалищ, од./га	Щорічно	Департамент ЖКГ, Інспекція з благоустрою
Атмосферне повітря	Концентрації метану, сірководню, аміаку, пилу на межі СЗЗ полігонів і об’єктів оброблення	Не рідше 2 разів на рік	Оператори об’єктів, акредитовані лабораторії
Атмосферне повітря	Кількість скарг населення на запахи, кількість пожеж на МВВ	Щорічно	Міська рада, ДСНС
Клімат	Обсяг вилученого і знешкодженого біогазу, тис. м³; індикативні викиди парникових газів від захоронення, т CO_2-екв.	Щорічно	Оператори полігонів, розрахунок
Поверхневі води	Вміст забруднюючих речовин (ХСК, $БСК_5$, азот амонійний, нафтопродукти, важкі метали) у воді Сухоярського струмка, р. Рось нижче об’єктів	2 рази на рік	Оператори, Держекоінспекція
Підземні води	Хімічний склад води в моніторингових свердловинах полігонів (вище і нижче за потоком)	Щокварталу на полігонах	Оператори полігонів
Ґрунти	Вміст важких металів і нафтопродуктів у ґрунтах на межі СЗЗ; площа рекультивованих земель, га	Щорічно	Оператори, замовник

Компонент	Показник	Періодичність	Джерело даних
Біорізноманіття	Стан видів і оселищ на ділянках, прилеглих до об'єктів у басейні Росі (за результатами ОВД)	Відповідно до висновків з ОВД	Суб'єкти господарювання
Здоров'я населення	Кількість випадків кишкових і зоонозних інфекцій, звернень із захворюваннями органів дихання серед населення, що проживає поблизу об'єктів (за наявності даних)	Щорічно	Заклади охорони здоров'я
Медичні та небезпечні відходи	Обсяг небезпечних відходів у складі ПВ, зібраних окремо, т/рік; частка медичних відходів, переданих на знезараження, %	Щорічно	Департамент ЖКГ, заклади охорони здоров'я
Осади стічних вод	Кількість утворених і відновлених осадів, тис. т сухої речовини	Щорічно	КП «БМВ Білоцерківводоканал»

9.3. Порядок дій за результатами моніторингу

У разі відхилення фактичних показників від цільових або виявлення не передбачених Звітом негативних наслідків замовник аналізує причини, вживає заходів для їх усунення відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», інформує Департамент екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації і за потреби ініціює коригування заходів або оновлення МПУВ. Результати моніторингу враховуються під час оцінки ефективності реалізації МПУВ та його оновлення.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, визначаються за критеріями Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті та Протоколу про СЕО: масштаб і характер впливу, відстань до державного кордону, можливість перенесення забруднення повітрям або водою на територію іншої держави.

Білоцерківська МТГ розташована в центральній частині України, на значній відстані від державного кордону. Об'єкти МПУВ мають локальний вплив, що обмежується СЗЗ; скиди забруднених вод у басейн Дніпра МПУВ не передбачає. Передача небезпечних відходів (СОЗ, ПХД, ртутьвмісних, батарей) на оброблення за кордон здійснюється відповідно до Базельської конвенції та не належить до транскордонних наслідків у розумінні Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Отже, реалізація МПУВ не спричинить транскордонних наслідків, і транскордонні консультації не потрібні.

Міжмуніципальний аспект полягає в тому, що регіональний полігон біля с. Шкарівка обслуговуватиме вісім громад Білоцерківського підкластеру, що зумовлює перевезення відходів з інших громад і має враховуватися під час ОВД та в угодах про співробітництво громад.

Ввезення відходів з інших громад підкластеру (Гребінківської, Ковалівської, Маловільшанської, Рокитнянської, Сквирської, Фурсівської, Узинської) здійснюватиметься після їх попереднього оброблення на ССЛ і через СПС відповідно до РПУВ, що зменшує обсяги перевезень і захоронення. Розподіл витрат, відповідальності за експлуатацію полігону, моніторинг і компенсаційні механізми для громади розміщення об'єктів доцільно визначити договором про співробітництво територіальних громад відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад». Негативних наслідків для довкілля сусідніх громад реалізація МПУВ не спричинить; навпаки, кластерна модель дозволить їм закрити невідповідні МВВ.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1–10 ЧАСТИНИ ДРУГОЇ СТАТТІ 11 ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ», РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Стратегічна екологічна оцінка – це процедура, під час якої ще до затвердження плану чи програми визначають, як їх виконання вплине на довкілля і здоров'я людей, розглядають альтернативи та пропонують заходи для запобігання можливим негативним наслідкам. Предметом цієї оцінки є Місцевий план управління відходами на території Білоцерківської міської територіальної громади Київської області на період до 2035 року, оновлений відповідно до Регіонального плану управління відходами у Київській області до 2034 року.

МПУВ визначає, як у громаді будуть зменшувати утворення відходів, збирати їх окремо за видами, повторно використовувати, переробляти і лише залишки безпечно захоронювати. Це відповідає ієрархії управління відходами, встановленій Законом України «Про управління відходами»: запобігання утворенню, підготовка до повторного використання, рециклінг, інше відновлення, видалення. Громада є ядром Білоцерківського кластеру управління відходами: біля с. Шкарівка планується регіональний полігон для восьми громад, діючий полігон на вул. Сухоярській має бути модернізований, а згодом рекультивований.

Сьогодні в громаді утворюється близько 104 тис. т побутових відходів на рік, послугою охоплено близько 72 % населення, половину складу відходів становлять харчові та інші біовідходи, а роздільне збирання тільки запроваджується. Залишковий ресурс діючого полігону – близько 200 тис. т. Якщо МПУВ не затвердити, за 10 років буде захоронено або неконтрольовано розміщено близько 967 тис. т відходів, збережуться звалища і спалювання сміття, ризики забруднення повітря, ґрунтів і вод басейну Росі.

Реалізація МПУВ дасть змогу до 2030 року охопити послугою все населення, знизити частку захоронення до 54 %, спрямовувати на переробку 16 % відходів. За 2026–2035 роки обсяг видалених відходів буде на близько 316 тис. т меншим, ніж без плану, а викиди парникових газів – меншими на 158–316 тис. т CO_2-екв. У разі створення повного технологічного ядра кластеру (механіко-біологічне оброблення, біогаз) частка захоронення може знизитися до 30–35 %.

Значних негативних наслідків для довкілля і здоров'я реалізація МПУВ не спричинить. Локальні впливи можливі поблизу нових об'єктів – регіонального полігону, об'єктів оброблення відходів, комплексу переробки будівельних відходів: вилучення земель, запахи, шум, рух вантажного транспорту. Вони обмежуватимуться санітарно-захисними зонами і нормативами. Через громаду проходить територія Смарагдової мережі «Долина річки Рось»; об'єкти МПУВ у її межах не плануються, а вплив на рідкісні види і оселища долини буде детально оцінено під час оцінки впливу на довкілля кожного об'єкта.

Звіт рекомендує: проводити оцінку впливу на довкілля всіх великих об'єктів з урахуванням їх спільного впливу; ретельно вивчити підземні води на ділянці полігону; застосовувати закриті технології компостування; прокладати маршрути сміттєвозів в обхід житла; обстежувати ділянки на наявність рідкісних видів;

модернізувати діючий полігон і розробити проєкт його рекультивації; забезпечити рівний доступ усіх мешканців до послуги.

Розглянуто альтернативи: незатвердження плану (нульовий сценарій), автономну розбудову інфраструктури лише для громади (визнана невиправданою, бо не відповідає регіональному плану) і міжмуніципальну інтеграцію (проєкт МПУВ), а також її варіант з повним технологічним ядром. Обрано проєкт МПУВ як такий, що найкраще поєднує екологічну ефективність, відповідність законодавству і реалістичність.

Моніторинг наслідків виконання МПУВ здійснюватиме Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради щороку за показниками якості повітря, вод, ґрунтів, обсягів відходів і здоров’я населення, з оприлюдненням результатів. Транскордонних наслідків реалізація МПУВ не матиме.

Зауваження і пропозиції до проєкту МПУВ і цього Звіту можна подати до Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради (09117, м. Біла Церква, вул. Андрея Шептицького, 2; e-mail: djkg@bcrada.gov.ua) у строк, зазначений у повідомленні про оприлюднення.

ВИКОНАВЦІ ЗВІТУ

ПІБ	Освіта, науковий ступінь, вчене звання	Стаж роботи в галузі охорони довкілля	Підпис
КОЛОМІЄЦЬ Сергій Валерійович	Повна вища; кандидат технічних наук (спеціальність «Екологічна безпека»); доцент	15	
ОЛЕКСІЄВЕЦЬ Іван Леонтійович	Повна вища; кандидат географічних наук; доцент	25	

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Водний кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР.
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III.
3. Кодекс України про надра від 27.07.1994 № 132/94-ВР.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.
5. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII.
6. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 № 2456-XII.
7. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 № 1805-III.
8. Закон України «Про екологічну мережу України» від 24.06.2004 № 1864-IV.
9. Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003 № 962-IV.
10. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV.
11. Закон України «Про рослинний світ» від 09.04.1999 № 591-XIV.
12. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 № 1508-VII.
13. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII.
14. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 № 2354-VIII.
15. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 № 2697-VIII.
16. Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-IX.
17. Закон України «Про систему громадського здоров’я» від 06.09.2022 № 2573-IX.
18. Постанова Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17.07.2020 № 807-IX.
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 № 1286 «Про Зелену книгу України».
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045 «Про затвердження Порядку видалення зелених насаджень у населених пунктах».
21. Постанова Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 № 1030 «Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання)».
22. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 650 «Про затвердження Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення».
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров’я населення».
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86 «Про затвердження Правил розроблення робочих проєктів землеустрою».
25. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 № 1073 «Про затвердження Порядку управління відходами, що утворились у зв’язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій,

терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».

26. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 № 947 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами».
27. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2023 № 1031 «Про затвердження Порядку формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів».
28. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.12.2023 № 1328 «Про затвердження Порядку видачі, відмови у видачі, анулювання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів».
29. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 527 «Деякі питання управління публічними інвестиціями».
30. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2026 № 802 щодо Порядку реалізації експериментального проєкту щодо видалення дерев та чагарників за межами населених пунктів.
31. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року».
32. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 715-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Київської області».
33. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.07.2021 № 868-р «Про схвалення Оновленого національно визначеного внеску України до Паризької угоди».
34. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р «Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024–2026 роках».
35. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.11.2024 № 1077-р щодо Планів управління річковими басейнами Дніпра та Дону на 2025–2030 роки.
36. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року».
37. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.06.2026 № 708-р «Про схвалення Стратегії збереження біологічного різноманіття України на період до 2035 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2026–2028 роках».
38. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.09.2026 № 934-р «Про схвалення Стратегії розвитку циркулярної економіки України на період до 2035 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2026–2028 роках».
39. Наказ Міністерства охорони здоров’я України від 19.06.1996 № 173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24.07.1996 за № 379/1404.

40. Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України».
41. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».
42. Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.06.2023 № 489 «Про затвердження Правил компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках».
43. Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.12.2023 № 1130 «Про затвердження Методики роздільного збирання побутових відходів».
44. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15.03.2024 № 288 «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення місцевих планів управління відходами».
45. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 31.10.2024 № 1382 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо врахування кліматичного компонента в документах державного планування та під час здійснення стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля».
46. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.10.2024 № 1827 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18.12.2024 за № 1938/43283.
47. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 10.02.2025 № 263 щодо Правил технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 13.03.2025 за № 405/43811.
48. Наказ Міністерства фінансів України від 28.02.2025 № 131 «Про затвердження Методики визначення джерел і механізмів фінансового забезпечення публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій».
49. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 26.06.2025 № 1317 щодо Правил технічної експлуатації об'єктів оброблення відходів, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.08.2025 за № 1200/44606.
50. ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування».
51. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».
52. ГБН В.2.2-35077234-001:2011 «Будинки і споруди. Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги до технологічного проектування».
53. ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 «Настанова з улаштування контейнерних майданчиків».

54. ДСТУ 7369:2013 «Стічні води. Вимоги до стічних вод і їхніх осадів для зрошування та удобрювання».
55. Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція); Закон України від 29.10.1996 № 436/96-ВР.
56. Рамкова конвенція ООН про зміну клімату; Закон України від 29.10.1996 № 435/96-ВР.
57. Базельська конвенція про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням; Закон України від 01.07.1999 № 803-XIV.
58. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція); Закон України від 06.07.1999 № 832-XIV.
59. Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі; Закон України від 18.04.2007 № 902-V.
60. Угода про асоціацію між Україною та ЄС; Закон України від 16.09.2014 № 1678-VII.
61. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті; Закон України від 01.07.2015 № 562-VIII.
62. Паризька угода; Закон України від 14.07.2016 № 1469-VIII.
63. Мінаматська конвенція про ртуть; Закон України від 29.05.2023 № 3116-IX.
64. Директива 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів і програм для навколишнього середовища.
65. Директива 1999/31/ЄС Ради від 26 квітня 1999 року про захоронення відходів.
66. Директива 2008/98/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 19 листопада 2008 року про відходи.
67. Директива 2012/19/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 4 липня 2012 року про відходи електричного та електронного обладнання.
68. Регламент (ЄС) 2023/1542 Європейського Парламенту і Ради від 12 липня 2023 року щодо батарей і відпрацьованих батарей.
69. Регламент (ЄС) 2025/40 Європейського Парламенту і Ради від 19 грудня 2024 року щодо пакування та відходів пакування.
70. 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories. Volume 5: Waste.
71. Рішення Київської обласної ради від 07.10.2014 № 849-43-VI про затвердження Регіональної схеми екологічної мережі Київської області.
72. Рішення Київської обласної ради від 23.12.2022 № 472-15-VIII про затвердження Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023–2026 роки.
73. Рішення Київської обласної ради від 21.03.2023 № 524-16-VIII «Про затвердження оновленої Регіональної схеми екологічної мережі в Київській області».
74. Рішення Київської обласної ради від 06.03.2025 № 1259-31-VIII про затвердження Стратегії розвитку Київської області на 2021–2027 роки (нова редакція).

75. Розпорядження Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 01.05.2026 № 801 «Про затвердження Регіонального плану управління відходами у Київській області до 2034 року».
76. Рішення виконавчого комітету Київської обласної ради від 28.02.1972 № 118 щодо оголошення парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Томилівський».
77. Рішення Київської обласної ради від 22.06.2017 № 345-15-VII щодо оголошення ботанічних пам'яток природи місцевого значення.
78. Екологічний паспорт Київської області за 2023 рік. Київ: Департамент екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації.
79. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Київській області. Київ: Департамент екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації.
80. Рішення Білоцерківської міської ради від 28.03.2013 № 935-40-VI «Про затвердження оновленого генерального плану міста Біла Церква».
81. Рішення Білоцерківської міської ради від 11.07.2008 № 800 про затвердження Правил благоустрою території м. Біла Церква.
82. Рішення Білоцерківської міської ради від 27.06.2019 № 3984-73-VII про затвердження Програми поводження з відходами у м. Біла Церква на 2020–2025 роки.
83. Рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради від 18.11.2019 № 823 про визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів.
84. Рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради від 27.12.2022 № 854 «Про затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів на території Білоцерківської міської територіальної громади на 2023–2027 роки».
85. Рішення Білоцерківської міської ради від 19.12.2023 № 4990-48-VIII про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Білоцерківської МТГ на 2024–2026 роки.
86. Рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради від 07.05.2024 № 381 про План відновлення та розвитку Білоцерківської МТГ до 2027 року.
87. Рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради від 08.04.2025 № 252 «Про встановлення тарифів на послугу з управління побутовими відходами, що надаються Приватним акціонерним товариством «КАТП-1028».
88. Рішення Білоцерківської міської ради від 28.08.2025 № 7708-75-VIII про передачу в оренду земельної ділянки ТОВ «ЕКО СЕРВІС 2020».
89. Рішення Білоцерківської міської ради від 05.02.2026 № 8230-85-VII про затвердження Стратегії розвитку Білоцерківської міської територіальної громади до 2027 року.
90. Проєкт Місцевого плану управління відходами на території Білоцерківської міської територіальної громади Київської області. Біла Церква: ТОВ «ВЕЙСТ ІНФОСИСТЕМС», 2026.
91. Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Місцевого плану управління відходами на території Білоцерківської міської територіальної громади Київської області від 11.11.2026, реєстраційний номер справи № 11-11-41410-26.

92. Лист Департаменту екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації від 19.11.2026 № 3413-28.06.2-2026.
93. Emerald Network Viewer. URL: https://emerald.eea.europa.eu/.
94. Державний кадастр територій та об’єктів природно-заповідного фонду. URL: https://data.gov.ua/dataset/mepr_05.

ДОДАТОК А. ВРАХУВАННЯ ЗАУВАЖЕНЬ І ПРОПОЗИЦІЙ ДО ЗАЯВИ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ СЕО

Таблиця А.1 – Врахування зауважень і пропозицій Департаменту екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації (лист від 19.11.2026 № 3413-28.06.2-2026)

№	Зауваження, пропозиція	Де враховано у Звіті
1	Виправити назву Національної стратегії управління відходами («до 2030 року») і зазначити нову редакцію Стратегії розвитку Київської області (рішення від 06.03.2025 № 1259-31-VIII)	п. 1.2, табл. 1.8, табл. 5.2, Перелік посилань
2	Здійснити зв’язок МПУВ зі Стратегією розвитку циркулярної економіки України на період до 2035 року (№ 934-р)	табл. 1.8, п. 1.4, п. 5.2
3	Зазначити, якою мірою МПУВ визначає умови для реалізації об’єктів, що підлягають ОВД (місцезнаходження, розмір, потужність)	п. 1.5, табл. 1.6, п. 3.1
4	Альтернатива 2 «Сценарій автономної розбудови» не відповідає РПУВ і не може вважатися виправданою; розглянути інші виправдані альтернативи	п. 8.1–8.3, табл. 8.1, розділ 11
5	Конкретизувати заходи запобігання, зменшення та пом’якшення негативних наслідків	розділ 7, табл. 7.1, 7.2
6	Викласти відомості щодо ризиків впливу на території Смарагдової мережі, регіональної екомережі і ПЗФ та заходи щодо їх зменшення	п. 2.8 (табл. 2.7, 2.8, рис. 2.3), п. 3.2, п. 4.3, п. 6.3, п. 7.2
7	Оцінити наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій, здоров’я, матеріальних активів, культурної спадщини та їх взаємодії	розділ 6 (табл. 6.1, 6.2, п. 6.3–6.7)
8	Відобразити результати методів пункту 6 Заяви; представити результати аналізу статистичної інформації щодо стану довкілля громади	розділ 2, п. 8.4, п. 8.5
9	Розробити реальні екологічні індикатори моніторингу з урахуванням постанови КМУ № 1272	п. 9.1, табл. 9.1, Додаток Б
10	Визначити замовника відповідальним за моніторинг відповідно до статті 17 Закону	п. 9.1
11	Використовувати терміни Закону України «Про управління відходами», Порядку № 947, Методичних рекомендацій № 288	Перелік скорочень, текст Звіту
12	Забезпечити внесення проєкту МПУВ, Звіту і повідомлення до Єдиного реєстру СЕО відповідно до статті 13 Закону	Вступ (процедура СЕО)
13	Дотримуватися вимог статей 18 і 19 Закону щодо відповідальності за порушення процедури СЕО	Вступ (процедура СЕО)

Примітка. Від структурного підрозділу Київської обласної державної адміністрації з питань охорони здоров’я зауважень і пропозицій до Заяви не надходило; звернень громадськості не надходило.

ДОДАТОК Б. ОСНОВНІ ІНДИКАТОРИ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ МПУВ

Нижче наведено індикатори з табл. 4.1 Додатку до МПУВ, що безпосередньо характеризують наслідки для довкілля; повний перелік індикаторів наведено в МПУВ.

Таблиця Б.1 – Основні індикатори моніторингу

№	Індикатор	Одиниця
1	Обсяг утворених побутових відходів	т/рік
2	Обсяг зібраних побутових відходів (змішані та роздільно зібрані)	т/рік
3	Обсяг роздільно зібраних побутових відходів	т/рік
4	Обсяг зібраних змішаних побутових відходів на душу населення	кг/особу/рік
5	Охоплення населення послугами з управління відходами	%
6	Охоплення населення роздільним збиранням побутових відходів	%
7	Частка роздільно зібраних ПВ у загальній масі ПВ	%
8	Відсоток змішаних ПВ, відправлених на полігони без попереднього оброблення	%
9	Рівень підготовки до повторного використання та рециклінгу ПВ	%
10	Кількість центрів і мобільних пунктів роздільного збирання	од.
11	Кількість і потужність об’єктів компостування	од., тис. т/рік
12	Потужність МБО (біологічне і механічне оброблення)	тис. т/рік
13	Кількість діючих полігонів, що відповідають вимогам законодавства	од.
14	Кількість полігонів на етапі рекультивації	од.
15	Кількість полігонів і сміттєзвалищ, що не відповідають вимогам законодавства	од.
16	Залишкова потужність полігонів, де захоронюються ПВ	тис. т
17	Кількість рекультивованих історичних місць розміщення відходів	од., га
18	Обсяг утворених небезпечних відходів	т/рік
19	Відсоток небезпечних відходів, щодо яких здійснено операції з відновлення	%
20	Обсяг роздільно зібраних небезпечних відходів зі складу ПВ	тис. т/рік
21	Обсяг утворених і видалених відходів, що містять азбест	т/рік
22	Обсяг утворених і видалених відходів, що містять ртуть	т/рік
23	Кількість обладнання, що містить ПХД/ПХТ, що підлягає знешкодженню	т
24	Обсяг утворених промислових відходів і частка захоронених	тис. т/рік, %
25	Обсяг утворених ВБЗ і частка рециклінгу	тис. т/рік, %
26	Обсяг відходів гною, щодо яких здійснено компостування та анаеробне розкладання	тис. т/рік
27	Кількість непридатних агрохімічних відходів на зберіганні	тис. т
28	Обсяг утворених медичних відходів	тис. т/рік
29	Загальний показник рециклінгу відходів упаковки	%
30	Обсяг зібраних ВЕЕО, показник збирання ВЕЕО	тис. т/рік, %
31	Обсяг зібраних відходів портативних батарей і акумуляторів	тис. т/рік

№	Індикатор	Одиниця
32	Кількість утворених, відновлених і захоронених осадів стічних вод	тис. т/рік (сухої речовини)
33	Кількість зібраних транспортних засобів, знятих з експлуатації	тис. т/рік